

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально – науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на тему:

**«Ефективна кредитна політика банку та шляхи її
удосконалення (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»**

Виконала:

студентка 5 курсу заочної форми
навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська
справа та страхування»
Фурманець Катерина Петрівна

Керівник:

к.е.н., доцент
Подлевський Андрій Анатолійович

Рецензент:

к.е.н., доцентка
Ляхович Ольга Олександрівна

Рівне – 2025

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

“ ” 2025 року

Фурманець Катерини Петрівни

1. Структура мережі АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки. 2. Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн). 3. Структура

зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн). 4. Динаміка власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 22–24 роки (млн грн). 5. Обсяг виданих кредитів за сегментами за 2022–2024 роки (млн грн). 6. Динаміка кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки. 7. Структура кредитного портфеля за видами кредитів за 2022–2024 роки. 8. Відсоткові доходи від кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки. 9. Рентабельність кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки. 10. Частка кредитних доходів у загальному доході за 2022–2024 роки.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1-3	Подлевський А. А, к.е.н., доцент		

7. Дата видачі завдання 28.04.25

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Отримання завдання, написання плану роботи		
2.	Опрацювання літературних джерел		
3.	Написання першого розділу		
4.	Здійснення аналітичних досліджень на основі фінансової звітності банку		
5.	Написання 2 розділу		
6.	Розробка пропозицій щодо вдосконалення кредитних операцій банку		
7.	Написання 3 розділу		
8.	Написання вступу, оформлення літератури та додатків		
9.	Написання висновків та загальне оформлення роботи		
10.	Представлення роботи на кафедрі		

Студент _____
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти на тему: «Ефективна кредитна політика банку та шляхи її удосконалення (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)» / К. П. Фурманець Рівне : НУВГП, 2025. 86 с.

У бакалаврській роботі проведено теоретичний аналіз банківського кредитування. Досліджено якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк». Проведено аналіз доходності кредитних операцій даного банку. Виявлено ключові проблеми пов'язані з кредитною діяльністю ПриватБанку. Надані пропозиції щодо вдосконалення кредитних операцій та їх доцільність.

Ключові слова: банк, кредитна політика, кредитні операції, фінансовий стан.

ANNOTATION

Qualification work of the bachelor's level of higher education on the topic: "Effective bank credit policy and ways to improve it (on the example of JSC CB "PrivatBank")" / K. P. Furmanets Rivne: NUVGP, 2025. 86 p.

In the bachelor's thesis a theoretical analysis of bank lending. The quality of the credit portfolio of JSC CB "PrivatBank" was studied. The profitability of the bank's credit operations was analyzed. Key problems and risks associated with PrivatBank's credit activities were identified. Proposals for improving credit operations and their feasibility were provided.

Keywords: bank, credit policy, credit operations, financial condition.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ	9
1.1.Сутність та значення кредитної політики діяльності комерційного банку.....	9
1.2.Методика оцінки кредитоспроможності позичальника.....	16
1.3.Міжнародний досвід організації кредитних операцій.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	25
2.1.Економіко-організаційна характеристика банку.....	25
2.2.Аналіз якості кредитного портфеля банку АТ КБ «ПриватБанк».....	41
2.3.Аналіз доходності кредитних операцій банку АТ КБ «ПриватБанк».....	53
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ	65
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Сучасний банківський сектор України функціонує в умовах значних викликів, спричинених воєнним станом, макроекономічною нестабільністю, інфляційними процесами та посиленням регуляторних вимог Національного банку України (НБУ). У таких обставинах кредитні операції залишаються основним джерелом доходів банків, але водночас є сферою підвищених ризиків, пов'язаних із зростанням проблемної заборгованості, зниженням платоспроможності позичальників і конкуренцією з fintech-компаніями. АТ КБ «ПриватБанк», як системно важлива фінансова установа, що займає провідну позицію на ринку банківських послуг України, відіграє ключову роль у забезпеченні кредитування економіки та підтримці фінансової стабільності. Однак висока концентрація кредитного портфеля в сегменті фізичних осіб, низький рівень резервів під кредитні ризики, залежність від економічно стабільних регіонів і вразливість до зовнішніх економічних шоків вимагають розробки комплексних заходів для вдосконалення кредитної діяльності. Ця бакалаврська робота присвячена аналізу кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» та розробці пропозицій щодо їх оптимізації з метою підвищення ефективності, зниження ризиків і забезпечення стійкого розвитку банку в умовах економічної нестабільності.

Актуальність теми дослідження зумовлена кількома факторами. По-перше, кредитна діяльність є основним джерелом доходів банків, але в умовах війни частка проблемної заборгованості (NPL) у багатьох установах залишається високою, що знижує їхню фінансову стійкість. По-друге, зростання конкуренції з fintech-компаніями, такими як monobank, які пропонують швидкі та доступні кредити, змушує традиційні банки, зокрема ПриватБанк, інвестувати в цифрові технології та персоналізацію сервісів. По-третє, воєнний стан і міграція бізнесу до західних регіонів створюють нові можливості для диверсифікації кредитного портфеля, зокрема через підтримку відбудови економіки та фінансування перспективних секторів, таких як

агробізнес і IT. Участь у державних програмах, таких як «ЄОселя» та «ЄВідновлення», відкриває перспективи для пільгового кредитування, але вимагає адаптації кредитних процесів. По-четверте, глобальні тренди, такі як ESG-ініціативи (екологічна, соціальна та управлінська відповідальність), змушують банки переглядати свою стратегію, включаючи розширення соціально-відповідального кредитування. У контексті ПриватБанку, де витрати на соціальні ініціативи становлять лише 0,0009% активів, цей напрям має значний потенціал для зміцнення репутації та залучення клієнтів.

Теоретичною основою дослідження стали праці вітчизняних і зарубіжних авторів, нормативно-правові акти, фінансові звіти та аналітичні матеріали. Зокрема, Савченко Є. Г. і Коваленко В. В. розкривають принципи формування кредитного портфеля та управління кредитними рисами в умовах економічної нестабільності, акцентуючи на важливості диверсифікації. Дзюблюк О. В. аналізує роль цифрових технологій у підвищенні ефективності банківських операцій, що є актуальним для ПриватБанку з його платформою «Приват24». Васишин Т. М. досліджує вплив регуляторних вимог НБУ на кредитну політику банків, зокрема щодо резервування під кредитні ризики. Лозинська О. М. звертає увагу на соціально-відповідальне кредитування як інструмент зміцнення репутації банків.

Метою дослідження є аналіз кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення для підвищення ефективності, зниження ризиків і забезпечення стійкого розвитку банку в умовах економічної нестабільності.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

1. Провести теоретичний аналіз сутності, видів і принципів банківського кредитування, а також чинників, що впливають на його ефективність;
2. Оцінити якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за показниками обсягу, структури, проблемної заборгованості, резервів і концентрації;

3. Проаналізувати доходність кредитних операцій банку за показниками відсоткових доходів, рентабельності, структури доходів і регіональної доходності;

4. Виявити ключові проблеми та ризики, пов'язані з кредитною діяльністю ПриватБанку, зокрема концентрацію портфеля, низькі резерви та конкуренцію;

5. Розробити пропозиції щодо вдосконалення кредитних операцій, включаючи диверсифікацію портфеля, посилення ризик-менеджменту, цифрову трансформацію, соціально-відповідальне кредитування, покращення клієнтського досвіду та розвиток партнерських екосистем;

6. Обґрунтувати економічну, технологічну та соціальну доцільність запропонованих заходів, оцінити їх вплив на банк і клієнтів.

Об'єктом дослідження є кредитні операції АТ КБ «ПриватБанк» у період 2022–2024 років.

Предметом дослідження є якість, доходність і ефективність кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», а також напрями їх вдосконалення в умовах економічної нестабільності.

Для досягнення мети та виконання завдань використано комплекс **методів** дослідження: *теоретичні методи*: аналіз і синтез (для вивчення літератури та нормативних актів), узагальнення (для формулювання висновків), порівняння (для зіставлення показників ПриватБанку з європейськими стандартами); *емпіричні методи*: аналіз фінансової звітності (для оцінки якості та доходності портфеля), статистичний аналіз (для вивчення динаміки NPL, резервів, доходів), регіональний аналіз (для оцінки географічної структури портфеля); *методи прогнозування*: сценарний аналіз (для оцінки ризиків і ефектів від впровадження пропозицій), експертна оцінка (для визначення пріоритетних напрямів); *системний підхід*: для розробки комплексних пропозицій, що охоплюють усі аспекти кредитної діяльності.

Практична значущість дослідження полягає в розробці конкретних рекомендацій для АТ КБ «ПриватБанк», які можуть бути використані для:

зниження рівня проблемної заборгованості (NPL) на 2–3% шляхом посилення ризик-менеджменту та впровадження систем штучного інтелекту; підвищення доходності кредитного портфеля на 10–15% через диверсифікацію в сектори агробізнесу, ІТ і зеленої енергетики; зростання частки онлайн-кредитів на 20% завдяки поглибленню цифрової трансформації та інтеграції з «Дією»; зміцнення репутації та залучення нових клієнтів (на 5%) через розширення соціально-відповідального кредитування; підвищення лояльності клієнтів на 25% шляхом покращення клієнтського досвіду та розвитку партнерських екосистем; запропоновані заходи можуть бути адаптовані іншими банками України, що сприятиме стабільності фінансового сектору. Результати роботи також можуть використовуватися в навчальному процесі для підготовки фахівців із банківської справи.

Наукова новизна роботи полягає в систематизації підходів до аналізу якості та доходності кредитного портфеля в умовах економічної нестабільності, з урахуванням воєнних ризиків і міграційних процесів; розробці комплексної моделі вдосконалення кредитних операцій, яка поєднує диверсифікацію портфеля, цифрову трансформацію, ESG-ініціативи та партнерські екосистеми; обґрунтуванні доцільності впровадження систем штучного інтелекту та динамічного резервування для зниження кредитних ризиків у системно важливому банку; визначенні ролі соціально-відповідального кредитування як інструменту зміцнення репутації та залучення клієнтів в умовах кризи; адаптації міжнародного досвіду (Santander, ING) до українських реалій, зокрема щодо інтеграції цифрових технологій і розвитку партнерських екосистем.

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1.Сутність та значення кредитної політики діяльності комерційного банку

Аби зрозуміти сутність та значення кредитної політики банку, потрібно, перш за все, розуміти поняття «кредит». Звичайно цим питання цікавилася багато науковців, які на основі вивчення та дослідження основ банківської системи, дали своє визначення цьому поняттю. Розглянемо декілька з них.

Наприклад, Луців Б. Л. описує кредит, як економічні відносини між суб'єктами ринку з приводу перерозподілу вартості на засадах повернення, строковості та платності [20].

Потійко Ю. у своїй праці говорить, що кредит – економічна категорія, яка передбачає акумулювання тимчасово вільних коштів як бюджету, централізованих державних позабюджетних фондів, так і господарюючих суб'єктів та населення, для подальшого їх надання позичальникам на умовах повернення, платності, реального забезпечення, строковості та цільового використання [36].

Ще один науковець Гудзь О. Є. згадує, що кредит – це економічні відносини, що зумовлені акумуляцією тимчасово вільних коштів з використанням їх на умовах повернення та платності при взаємовідносинах, що виникають між кредитором і позичальником [4].

Колотуха С. М. та Власюк С. А. стверджують, що поняття «кредит», як економічні відносини, виникають між кредитором і позичальником із приводу перерозподілу вартості на умовах повернення та платності [10].

Стаття 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» дає визначення, що банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в

обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [37].

В навчальному підручнику за редакцією Мороза А. М. виділено три основні види кредиту — комерційний, банківський і державний. Комерційний кредит надається одним підприємством іншому у вигляді продажу товарів і послуг із відстрочкою платежу, тому має товарну форму. Комерційний кредит оформляється векселем. Державний кредит є особливим видом економічних відносин, за якої позичальником або кредитором виступають держава чи місцеві органи влади, а кредитні відносини відбуваються через випуск облігацій, казначейських векселів, інших боргових зобов'язань. Найпоширенішим видом кредиту є банківський кредит. Він надається банками в грошовій формі підприємствам, населенню і державі [27, с. 551].

Никоненко А. О. Об'єктом кредитної діяльності є кредитні відносини, що виникають між кредитором та позичальником та безпосередньо цінність, яка передається в позичку одним суб'єктом іншому [29].

Петрушенко Я. Р. у своїй статті окреслив мету та основні завдання кредитної політики банку. Метою є створення високоякісних активів, які забезпечують постійний плановий рівень прибутковості; вкладання кредитних коштів у економічно перспективні, рентабельні проекти; розроблення й активне впровадження нових кредитних технологій, кредитних продуктів і послуг; зміцнення і підвищення конкурентоспроможності на ринку; підвищення якості наданих послуг. Основними завданнями кредитної політики банку є: забезпечення високоприбуткового розміщення коштів банку; постійний контроль над структурою кредитного портфеля і його якісним складом; надання надійних і рентабельних кредитів, мінімізація і диверсифікація кредитних ризиків [33, с. 167].

У своїй науковій роботі Кононенко Г. І. окреслює те, що на сьогоднішній день кредитний ринок України є одним з найважливіших і найбільших елементів фінансового ринку країни. Також він стверджує, що в умовах регулярно зростаючого попиту на кредитні ресурси в останні роки в концепції

управління банківською діяльністю все більше уваги звертається на процес кредитування [11, с. 26].

З огляду на це є доцільно окреслена думка Круглової О. та Попко С. про те, що правильна організація процесу банківського кредитування, розроблення ефективної і гнучкої системи управління кредитними операціями є основою фінансової стабільності і ринкової стійкості. Забезпечувати управління кредитною діяльністю банку, ефективне використання його кредитного потенціалу, формування оптимального для нього кредитного портфеля, чітку організацію всього кредитного процесу дає змогу кредитна політика банку [15, с. 120].

У навчальному підручнику, на думку О. В. Дзюблюка, основними джерелами формування банківського капіталу є власні кошти банків; кошти юридичних і фізичних осіб, розміщені на депозитних рахунках; міжбанківський кредит; кошти, отримані від випуску цінних паперів; залишки на розрахункових і поточних рахунках. Суб'єктами банківського кредиту є кредитор-банк і позичальник-підприємство, домашні господарства, держава. Метою банківського кредиту є задоволення тимчасової потреби в коштах [7, с. 427-428].

Кононенко Г. І. також вважає кредити найбільш прибутковою, але й найбільш ризиковою частиною банківських активів. Управління кредитною політикою банку є одним із основних напрямків формування у банківських установах, адже кредитування завжди було й залишається пріоритетною функцією банків [11, с. 26].

За висновками Михайляк Г. В. та Михайляк І. В., багато хто з дослідників зазначає, що кредитна політика комерційного банку – це стратегія і тактика банку щодо передачі залучених ресурсів на кредитування клієнтів банку для того, щоб отримати прибуток, а також задовольнити потреби клієнтів в отриманні коштів [25, с. 104].

Економічне поняття кредиту за весь період розвитку пройшла довгий шлях, який характеризується виникненням різних підходів до визначення її

суті. За словами Маринюк Л. В. першоосновою кредиту науковці вважають товарне виробництво [22, с. 155].

Кредитна політика комерційного банку є ключовим елементом його стратегічного управління, який визначає принципи, напрями, механізми та інструменти здійснення кредитних операцій. Вона виступає як комплексна система правил, процедур і стандартів, спрямованих на ефективне управління кредитними ресурсами, забезпечення фінансової стабільності, підвищення прибутковості та мінімізації ризиків.

Сутність кредитної політики полягає у створенні чіткої структури, яка регулює весь кредитний процес – від оцінки позичальників до моніторингу повернення кредитів. Г. І. Кононенко зазначає, що кредитна політика є не лише внутрішнім документом, а й стратегічним інструментом, який гармонізує інтереси банку, його клієнтів і регуляторних органів, сприяючи стабільності банківської системи [11, с. 24].

Кредитна політика формується з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів. До внутрішніх факторів належать фінансові ресурси банку, його організаційна структура, стратегічні цілі, рівень розвитку ризик-менеджменту та корпоративна культура. Зовнішні фактори включають макроекономічну ситуацію, регуляторні вимоги Національного банку України (НБУ), конкурентне середовище та потреби клієнтів. О. В. Дзюблюк підкреслює, що кредитна політика має бути гнучкою, щоб адаптуватися до змін економічного середовища, таких як зростання інфляції, коливання валютного курсу чи економічні кризи [7, с. 456].

Наприклад, у період економічної нестабільності банки можуть посилювати вимоги до позичальників, щоб знизити кредитні ризики, або, навпаки, пропонувати більш гнучкі умови для стимулювання попиту на кредити.

Основними складовими кредитної політики є:

Визначення цільових сегментів позичальників. Банки можуть орієнтуватися на фізичних осіб, домогосподарства, малий і середній бізнес

(МСБ) або великі корпорації. Л. Б. Будка зазначає, що в Україні особливу увагу приділяють кредитуванню домогосподарств, оскільки цей сегмент стимулює споживчий попит і сприяє економічному зростанню [1, с. 12]. Наприклад, такі продукти, як іпотечні кредити, автокредити чи споживчі кредити, є популярними серед населення.

Вибір типів кредитних продуктів. Це можуть бути короткострокові кредити, кредитні лінії, іпотека, овердрафти чи мікрокредити. О. Круглова та С. Попко підкреслюють, що кредитні лінії є особливо популярними серед МСБ, оскільки дозволяють гнучко використовувати кошти залежно від потреб бізнесу [15, с. 121].

Умови кредитування. До них належать процентні ставки, строки погашення, вимоги до забезпечення та графіки платежів. Наприклад, Положення про кредитну політику АТ КБ «ПриватБанк» визначає диференційовані умови залежно від типу позичальника та кредитного продукту [35].

Оцінка кредитоспроможності та управління ризиками. Цей аспект включає методики аналізу позичальників, моніторинг кредитного портфеля та заходи щодо зниження проблемної заборгованості. Н. І. Волкова та Д. С. Віньгора зазначають, що неконтрольоване зростання споживчого кредитування може призвести до накопичення проблемної заборгованості, що становить загрозу для фінансової стабільності банків [3, с. 39].

Кредитна політика базується на принципах банківського кредитування, до яких належать: цільовий характер (кредит видається на конкретну мету), забезпеченість (наявність застави), платність (сплата відсотків), строковість (чітко визначений період погашення) і повернення (гарантія повернення коштів). Н. В. Лиса підкреслює, що ці принципи є основою для розробки кредитної політики, оскільки вони забезпечують стабільність банківської діяльності та захист від фінансових втрат [18, с. 54].

Наприклад, принцип забезпеченості передбачає, що банк може вимагати заставу у вигляді нерухомості чи транспортних засобів, що знижує ризик

неповернення кредиту. Принцип платності гарантує банку дохід у вигляді відсотків, що є основним джерелом його прибутковості.

Значення кредитної політики полягає в її здатності забезпечити баланс між прибутковістю та ризиками. О. Є. Гудзь зазначає, що ефективна кредитна політика дозволяє банкам фінансувати перспективні сектори економіки, такі як агропромисловий комплекс, який має стратегічне значення для України [4, с. 89].

Кредитування аграрного сектору сприяє модернізації виробництва, підвищенню продуктивності та створенню нових робочих місць. Водночас кредитна політика впливає на доступність кредитних ресурсів для фізичних осіб і підприємств, що стимулює інвестиційну активність і споживчий попит.

У ринкових умовах кредитна політика комерційного банку формується з урахуванням регуляторних вимог НБУ. Наприклад, Положення НБУ «Про кредитування» встановлює обов'язкові стандарти організації кредитного процесу, включаючи вимоги до оцінки позичальників, управління ризиками та моніторингу кредитного портфеля [34].

І. І. Д'яконова підкреслює, що вдосконалення процедур управління кредитними ризиками є необхідною умовою для зміцнення банківської системи України, особливо в умовах економічної нестабільності [5, с. 45]. Наприклад, у період економічних криз банки можуть посилювати вимоги до застави або скорочувати обсяги кредитування для зниження ризиків.

Кредитна політика також відіграє важливу роль у забезпеченні ліквідності банку. В. Рудан зазначає, що правильне формування депозитної бази та її використання для кредитування є ключовим фактором підтримки ліквідності банківської системи [44, с. 220].

Наприклад, банки, які ефективно розподіляють кредитні ресурси між короткостроковими та довгостроковими позиками, можуть уникнути дефіциту ліквідності в період економічних спадів. Це особливо актуально для України, де економічна нестабільність часто призводить до відтоку депозитів.

Сучасні тенденції в Україні свідчать про зростання попиту на цифрові кредитні продукти. А. О. Никоненко зазначає, що банки активно впроваджують онлайн-кредити та кредитні лінії, які дозволяють клієнтам отримувати кошти через цифрові платформи без відвідування відділень [29, с. 15].

Наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» пропонує клієнтам можливість оформлення кредиту через мобільний додаток, що значно підвищує доступність кредитних продуктів [31].

Це вимагає від банків адаптації кредитної політики до нових технологічних реалій, включаючи впровадження автоматизованих систем оцінки позичальників і цифрових платформ.

Проблеми формування ефективної кредитної політики в Україні пов'язані з високим рівнем економічної нестабільності, низькою фінансовою грамотністю населення та недостатньою прозорістю фінансової звітності, особливо серед МСБ. О. О. Солодка зазначає, що ефективна кредитна політика має бути інтегрованою в механізм банківського маркетингу, щоб залучати нових клієнтів і підвищувати конкурентоспроможність [48, с. 119].

Наприклад, банки можуть пропонувати пільгові умови для нових клієнтів або розробляти спеціальні програми для підтримки малого бізнесу.

Крім того, кредитна політика має враховувати соціально-економічні аспекти. Л. В. Маринюк підкреслює, що банки повинні орієнтуватися на потреби клієнтів, пропонуючи доступні кредитні продукти для соціально вразливих груп населення, таких як молоді сім'ї чи студенти [22, с. 153]. Це сприяє не лише комерційним цілям банку, але й соціальному розвитку країни.

Отже, кредитна політика є стратегічним інструментом управління комерційного банку, який визначає принципи, напрями та механізми здійснення кредитних операцій. Вона забезпечує баланс між прибутковістю, ліквідністю та ризиками, сприяючи фінансовій стабільності банку та економічному розвитку країни. Основними складовими кредитної політики є цільові сегменти позичальників, типи кредитних продуктів, умови кредитування та процедури управління ризиками. У сучасних умовах кредитна

політика має бути гнучкою, адаптованою до регуляторних вимог, технологічних змін і потреб клієнтів. Ефективна кредитна політика сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку, зниженню проблемної заборгованості та підтримці економічного зростання.

1.2. Методика оцінки кредитоспроможності позичальника

Оцінка кредитоспроможності позичальника є ключовим етапом кредитного процесу, спрямованим на визначення здатності позичальника своєчасно виконувати свої зобов'язання за кредитним договором. Цей процес включає аналіз фінансового стану, кредитної історії, джерел доходу, ділової репутації та інших факторів, що впливають на платоспроможність. О. Є. Гудзь підкреслює, що оцінка кредитоспроможності є основним інструментом зниження кредитних ризиків і забезпечення якості кредитного портфеля [4, с. 89].

Ефективна оцінка дозволяє банку мінімізувати ймовірність дефолту та забезпечити стабільність фінансових операцій.

Методика оцінки кредитоспроможності базується на комплексному підході, який поєднує кількісні та якісні показники. Кількісні показники включають аналіз фінансових звітів, рівня доходів, витрат, боргового навантаження та фінансових коефіцієнтів. Т. Д. Косова зазначає, що до основних кількісних показників належать коефіцієнт покриття боргу (Debt Service Coverage Ratio, DSCR), співвідношення боргу до доходу (Debt-to-Income Ratio, DTI) та коефіцієнт ліквідності активів [13, с. 234].

Наприклад, DSCR показує, наскільки доходи позичальника покривають його боргові зобов'язання, тоді як DTI відображає частку доходу, яка йде на погашення боргів. Якісні показники включають оцінку ділової репутації, досвіду ведення бізнесу, стабільності доходів і ринкових умов.

В Україні оцінка кредитоспроможності регулюється нормативними документами НБУ, зокрема Положенням «Про кредитування» [34]. Ці

документи встановлюють мінімальні вимоги до аналізу фінансового стану позичальників, включаючи фізичних осіб, домогосподарства та підприємства. А. Д. Дзюбенко зазначає, що для споживчого кредитування особлива увага приділяється стабільності доходів позичальника та його кредитній історії, отриманої з бюро кредитних історій [6, с. 89].

Наприклад, Українське бюро кредитних історій (УБКІ) надає банкам інформацію про попередні кредити, прострочені платежі та загальний рівень заборгованості позичальника [47].

Одним із найпоширеніших методів оцінки є скорингова модель, яка використовує статистичні алгоритми для прогнозування ймовірності дефолту позичальника. Р. Р. Коцовська підкреслює, що скорингові моделі дозволяють автоматизувати процес оцінки, підвищуючи його ефективність і знижуючи суб'єктивність [14, с. 112].

Наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» використовує скорингові системи для обробки заявок на споживчі кредити, що дозволяє приймати рішення за лічені хвилини [31]. Скорингові моделі базуються на таких параметрах, як вік, дохід, професія, сімейний стан, кредитна історія та кількість запитів до кредитних бюро.

Іншим важливим аспектом є аналіз забезпечення кредиту. В. Г. Лагутін зазначає, що наявність ліквідного забезпечення, такого як нерухомість, транспортні засоби чи цінні папери, значно знижує кредитний ризик і підвищує ймовірність повернення кредиту [16, с. 78].

Наприклад, при іпотечному кредитуванні банк оцінює ринкову вартість нерухомості, яка виступає заставою, і визначає максимальну суму кредиту на основі її ліквідності. У разі дефолту позичальника банк може реалізувати заставу для покриття збитків.

Для оцінки кредитоспроможності юридичних осіб банки застосовують аналіз фінансової звітності, включаючи баланс, звіт про прибутки та збитки, а також звіт про рух грошових коштів. О. Є. Гудзь, М. Я. Дем'яненко та П. А. Стецюк розробили методику оцінки кредитоспроможності агроформувань, яка

враховує специфіку аграрного сектору, зокрема сезонність доходів, залежність від природних факторів і державну підтримку [32, с. 145].

Ця методика включає аналіз таких показників, як рентабельність активів (ROA), рентабельність власного капіталу (ROE), коефіцієнт ліквідності та структура капіталу. Наприклад, для аграрних підприємств важливо оцінити їх здатність генерувати стабільні грошові потоки в період між сезонами.

Стрес-тестування є ще одним важливим інструментом оцінки кредитоспроможності. Ю. О. Русіна та М. В. Ковтун зазначають, що стрес-тестування дозволяє оцінити стійкість позичальника до несприятливих економічних умов, таких як зниження доходів, зростання процентних ставок або макроекономічні шоки [45, с. 3].

Наприклад, банки моделюють сценарії, за яких позичальник втрачає 20–30% доходу, щоб оцінити його здатність продовжувати виплати за кредитом. Такі тести особливо важливі для великих корпоративних позичальників, чий фінансові показники можуть значно коливатися в умовах економічної нестабільності.

Таблиця 1.1.

Основні методи оцінки кредитоспроможності позичальників

Метод	Опис	Переваги	Недоліки	Застосування в Україні
Скорингова модель	Автоматизована оцінка на основі статистичних алгоритмів	Швидкість, об'єктивність, низька собівартість	Обмежена врахування якісних факторів	Споживче кредитування (ПриватБанк, Ощадбанк)
Аналіз фінансової звітності	Оцінка фінансових показників (рентабельність, ліквідність тощо)	Висока точність для юридичних осіб	Вимагає достовірної звітності	Корпоративне кредитування
Стрес-тестування	Моделювання несприятливих сценаріїв	Прогнозування ризиків у кризових умовах	Складність прогнозування всіх ризиків	Великі корпоративні позичальники
Аналіз забезпечення	Оцінка ліквідності застави (нерухомість, авто тощо)	Зниження кредитного ризику	Високі витрати на оцінку застави	Іпотека, авто кредити
Кредитна історія	Аналіз даних із бюро кредитних історій	Достовірність інформації	Обмежений доступ до даних у деяких випадках	Споживче та корпоративне кредитування

Таблиця демонструє різноманітність методів оцінки кредитоспроможності, кожен із яких має свої переваги та недоліки. Скорингові моделі є найефективнішими для масового кредитування, такого як споживчі кредити, завдяки швидкості та автоматизації. Наприклад, банки, такі як ПриватБанк, використовують їх для обробки тисяч заявок щодня. Аналіз фінансової звітності є найбільш точним для юридичних осіб, але залежить від якості звітності, що в Україні часто є проблемою через низьку прозорість МСБ. Стрес-тестування та аналіз забезпечення дозволяють врахувати потенційні ризики, але вимагають значних ресурсів і часу. Оптимальний підхід передбачає комбінацію кількох методів, адаптованих до типу позичальника та умов кредитування. Наприклад, для іпотечного кредитування банки поєднують аналіз забезпечення та кредитної історії, тоді як для корпоративних клієнтів додають стрес-тестування.

Проблеми оцінки кредитоспроможності в Україні пов'язані з недостатньою прозорістю фінансової звітності, особливо серед МСБ, низькою фінансовою грамотністю населення та обмеженим доступом до достовірної інформації про позичальників. Н. І. Волкова зазначає, що ці фактори ускладнюють точну оцінку кредитних ризиків і сприяють зростанню проблемної заборгованості [3, с. 41].

Для подолання цих проблем банки впроваджують цифрові технології, такі як аналіз великих даних (big data) та штучний інтелект. Наприклад, використання big data дозволяє банкам аналізувати не лише фінансові дані, але й поведінкові патерни клієнтів, що підвищує точність прогнозування.

Крім того, банки в Україні активно співпрацюють із кредитними бюро, такими як УБКІ, для отримання даних про кредитну історію позичальників. Однак, як зазначає О. В. Метлушко, обмежений доступ до даних у деяких регіонах і недостатня інтеграція між банками та бюро ускладнюють оцінку [23, с. 619].

Для підвищення ефективності банки можуть впроваджувати міжнародний досвід, зокрема скорингові моделі на основі штучного інтелекту, які використовуються в США та Великобританії.

Отже, оцінка кредитоспроможності позичальника є невід'ємною частиною кредитного процесу, яка дозволяє банкам мінімізувати кредитні ризики та забезпечити якість кредитного портфеля. Методика оцінки включає кількісні та якісні показники, а також сучасні інструменти, такі як скорингові моделі, стрес-тестування, аналіз забезпечення та кредитної історії. В Україні цей процес ускладнюється низькою прозорістю фінансової звітності, економічною нестабільністю та обмеженим доступом до даних. Впровадження цифрових технологій, таких як big data та штучний інтелект, а також співпраця з кредитними бюро можуть підвищити ефективність оцінки. Комбінований підхід, адаптований до типу позичальника, сприяє стабільності банківської системи та зниженню проблемної заборгованості.

1.3. Міжнародний досвід організації кредитних операцій

Міжнародний досвід організації кредитних операцій є важливим джерелом для вдосконалення кредитної політики українських банків. У розвинених країнах, таких як США, Німеччина, Великобританія, Японія та країни Скандинавії, кредитні операції базуються на передових технологіях, чіткому регулюванні, високому рівні прозорості та інноваційних підходах до управління ризиками. О. В. Дзюблюк зазначає, що адаптація міжнародного досвіду дозволяє українським банкам підвищити ефективність кредитного процесу, знизити ризики та зміцнити конкурентні позиції на ринку [9, с. 245].

У США значна увага приділяється автоматизації кредитного процесу. Американські банки широко використовують скорингові моделі, які базуються на аналізі великих даних (big data). С. В. Мочерний підкреслює, що такі моделі дозволяють оцінювати кредитоспроможність позичальників у реальному часі, враховуючи не лише фінансові показники, але й поведінкові фактори, такі як

історія покупок, активність у соціальних мережах чи навіть геолокаційні дані [28, с. 304].

Наприклад, компанії, такі як FICO, розробляють скорингові системи, які використовуються великими банками, такими як JPMorgan Chase, для прогнозування ймовірності дефолту. Ці системи дозволяють обробляти тисячі заявок за секунди, що значно підвищує ефективність і знижує операційні витрати.

У країнах Європейського Союзу, зокрема Німеччині, ключову роль відіграє регуляторна база. Європейські банки діють у рамках Базельських угод (Basel III), які встановлюють жорсткі вимоги до капіталу, ліквідності та управління ризиками. В. В. Рисін зазначає, що ці стандарти сприяють підвищенню стабільності банківської системи та зниженню рівня проблемних кредитів [41, с. 156].

Наприклад, німецькі банки, такі як Deutsche Bank, застосовують внутрішні рейтингові системи (Internal Ratings-Based Approach, IRB), які дозволяють індивідуально оцінювати ризики кожного позичальника на основі його фінансових показників, ринкових умов і макроекономічних прогнозів. IRB-підхід передбачає використання складних математичних моделей для оцінки ймовірності дефолту (Probability of Default, PD) та втрат у разі дефолту (Loss Given Default, LGD).

У Великобританії активно розвиваються фінтех-компанії, які конкурують із традиційними банками у сфері кредитування. О. Круглова зазначає, що фінтех-компанії, такі як Monzo чи Revolut, пропонують швидкі та доступні кредитні продукти, зокрема мікрокредити, які базуються на альтернативних методах оцінки кредитоспроможності [15, с. 121].

Наприклад, ці компанії використовують дані про транзакції клієнтів, їх поведінку в цифрових каналах і навіть соціальні мережі для прогнозування платоспроможності. Цей досвід є актуальним для України, де споживче кредитування стрімко зростає, але потребує підвищення фінансової грамотності населення.

У країнах Азії, зокрема в Японії та Південній Кореї, банки активно використовують технології блокчейн для підвищення прозорості кредитних операцій. О. І. Щуревич підкреслює, що блокчейн дозволяє створювати децентралізовані реєстри кредитних історій, що ускладнює фальсифікацію даних позичальниками та підвищує довіру до банківської системи [49, с. 340].

Наприклад, японські банки, такі як Mitsubishi UFJ, впроваджують блокчейн для верифікації даних позичальників, що знижує витрати на оцінку кредитоспроможності та підвищує швидкість обробки заявок. У Південній Кореї блокчейн використовується для створення єдиних реєстрів застав, що дозволяє уникнути подвійного заставлення активів.

Соціально відповідальне кредитування є ще одним важливим аспектом міжнародного досвіду. У країнах Скандинавії, таких як Швеція та Норвегія, банки надають перевагу фінансуванню проєктів, які відповідають принципам сталого розвитку (ESG – Environmental, Social, Governance). В. Парасіч зазначає, що інтеграція ESG-критеріїв у кредитну політику дозволяє банкам знижувати ризики, пов'язані з екологічними та соціальними факторами, а також залучати клієнтів, які цінують соціальну відповідальність [2, с. 30].

Наприклад, шведський банк SEB активно фінансує проєкти у сфері відновлювальної енергетики, такі як сонячні та вітрові електростанції, що сприяє економічному розвитку та екологічній стабільності.

Таблиця ілюструє різноманітність підходів до організації кредитних операцій у різних країнах. У США акцент на автоматизації та big data забезпечує високу ефективність, але вимагає значних інвестицій, що може бути проблематичним для українських банків із обмеженими ресурсами. У Німеччині чітке регулювання (Basel III) сприяє стабільності, але адаптація таких стандартів до українського ринку ускладнена економічною нестабільністю та недостатньою прозорістю фінансової звітності. Фінтех-компанії у Великобританії пропонують гнучкі рішення, які могли б стимулювати споживче кредитування в Україні, але потребують підвищення фінансової грамотності населення та розвитку цифрової інфраструктури.

Блокчейн-технології в Азії підвищують прозорість і безпеку, але їх впровадження в Україні обмежене відсутністю необхідної інфраструктури та регуляторної бази.

Таблиця 1.2.

Міжнародний досвід організації кредитних операцій

Країна/регіон	Основні особливості	Технології/інструменти	Переваги	Виклики для України
США	Автоматизація кредитного процесу	Скорингові моделі, big data	Швидкість, точність оцінки	Високі витрати на впровадження технологій
Німеччина	Чітке регулювання (Basel III)	Внутрішні рейтингові системи (IRB)	Стабільність, низький рівень ризиків	Складність адаптації до українського ринку
Великобританія	Розвиток фінтех-компаній	Альтернативна оцінка (соцмережі, транзакції)	Доступність, гнучкість	Низька фінансова грамотність населення
Японія/Південна Корея	Використання блокчейн	Децентралізовані реєстри	Прозорість, захист від фальсифікації	Недостатня інфраструктура для блокчейн
Скандинавія	Соціально відповідальне кредитування (ESG)	ESG-критерії	Залучення нових клієнтів, зниження ризиків	Обмежений попит на ESG-проекти

Соціально відповідальне кредитування в Скандинавії є перспективним, але потребує розвитку попиту на ESG-проекти в Україні, що наразі обмежено низьким рівнем екологічної свідомості.

Для України міжнародний досвід може бути адаптований через впровадження сучасних технологій, таких як штучний інтелект і блокчейн, а також удосконалення регуляторної бази. Г. В. Михайляк пропонує використовувати європейські стандарти оцінки ризиків для підвищення якості кредитного портфеля українських банків [25, с. 105].

Наприклад, впровадження IRB-підходу могло б допомогти банкам точніше оцінювати ризики великих корпоративних позичальників. У. В. Росола зазначає, що успішна адаптація міжнародного досвіду вимагає врахування

специфіки українського ринку, зокрема високого рівня економічної нестабільності, низької фінансової грамотності населення та обмеженого доступу до технологій [43, с. 184]. Наприклад, для впровадження блокчейн-технологій в Україні необхідно створити відповідну інфраструктуру та гармонізувати регуляторні вимоги.

Крім того, міжнародний досвід може бути корисним для розвитку соціально відповідального кредитування в Україні. Наприклад, фінансування проєктів у сфері зеленої енергетики чи енергоефективності могло б сприяти економічному розвитку та залученню іноземних інвестицій. Однак це вимагає підтримки з боку держави, зокрема у вигляді пільгових умов для банків, які фінансують ESG-проєкти.

Отже, міжнародний досвід організації кредитних операцій демонструє передові підходи до управління кредитними процесами, які базуються на автоматизації, чіткому регулюванні, використанні сучасних технологій (big data, блокчейн) і соціальній відповідальності (ESG-критерії). Для України актуальними є впровадження скорингових моделей, блокчейн-технологій, європейських стандартів оцінки ризиків і фінансування проєктів сталого розвитку. Однак адаптація цих практик потребує врахування економічної нестабільності, низької фінансової грамотності населення, обмежених ресурсів і недостатньої інфраструктури. Успішне використання міжнародного досвіду сприятиме підвищенню ефективності кредитної політики, зниженню ризиків і зміцненню банківської системи України.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Економіко-організаційна характеристика банку

АТ КБ «ПриватБанк» – «це універсальний банк з фокусом на роздрібний сегмент та вибірковою присутністю в корпоративному сегменті. Банк був зареєстрований 19 березня 1992 року».

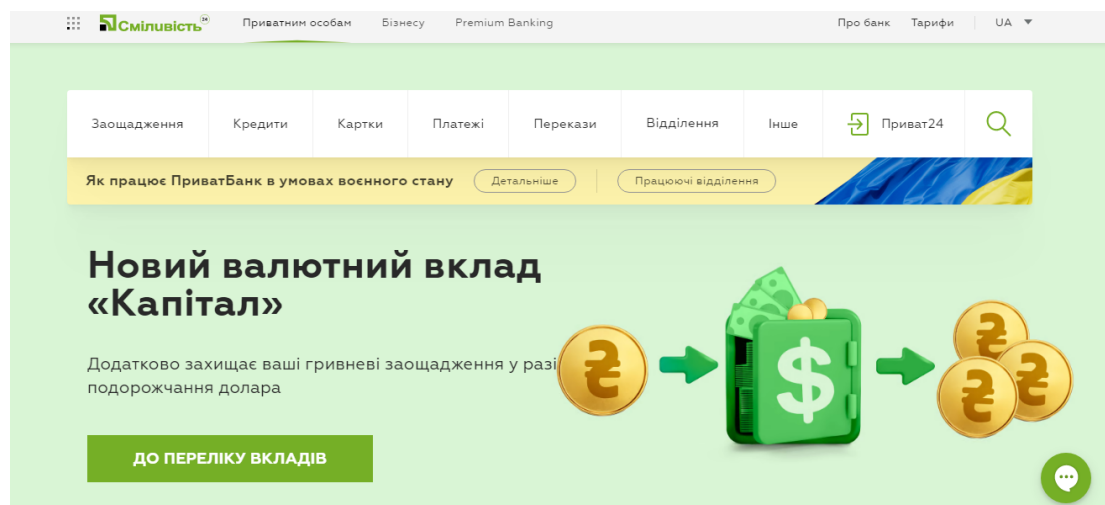

Рис. 2.1. Сайт АТ КБ «ПриватБанк»

Єдиним акціонером Банку, якому належать 100% акцій Банку, є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Розподіл функцій між органами управління банку забезпечує ефективну систему управління та внутрішнього контролю.

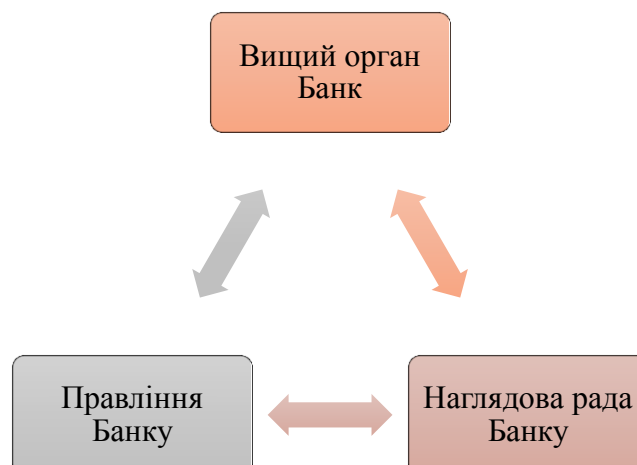

Рис. 2.2. Органи управління Банку

Органами управління Банку є:

– «Акціонер або Вищий орган Банку сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера».

Вищий орган здійснює управління корпоративними правами держави. До виключної компетенції вищого органу належить вирішення питань, передбачених чинним законодавством та Статутом Банку. Вищий орган не бере участі в поточному управлінні Банком. Вищий орган визначає основні (стратегічні) напрями діяльності Банку та затверджує звіти про їх виконання.

Наглядова рада Банку:

– «Наглядова рада забезпечує стратегічне керівництво діяльністю Банку, контроль за діяльністю Правління Банку та захист прав акціонера»;

– «Ефективне управління передбачає систему звітності Наглядової ради перед Вищим органом».

Спостережна Рада Банку є колегіальним органом управління Банком, який забезпечує стратегічне управління Банком у межах своєї компетенції, а також контролює та регулює діяльність Правління з метою реалізації Стратегії розвитку Банку. Наглядова рада Банку, діючи в інтересах Банку відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність», здійснює захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера.

Компетенція, структура, порядок роботи, права, обов'язки та відповідальність Наглядова рада, а також вимоги до її членів визначаються чинним законодавством України, Статутом Банку та Положенням про Спостережну раду Банку. Голова Спостережної ради Банку спрямовує та організовує роботу Спостережної ради та відповідає за її ефективну діяльність.

Голова Наглядової ради забезпечує чіткий розподіл обов'язків між членами Наглядової ради та ефективний обмін інформацією між ними.

Члени Наглядової ради сумлінно, сумлінно і виключно в інтересах Банку виконують свої обов'язки, зобов'язуються не розголошувати банківську таємницю, конфіденційну інформацію та інформацію з обмеженим доступом,

відому їм у зв'язку з виконанням своїх функцій. члена наглядової ради, а також не використовувати його у власних інтересах або в інтересах третіх осіб.

Правління Банку:

– «Правління здійснює керівництво поточною діяльністю Банку і підзвітне Наглядовій раді та Вищому органу».

Виконавчим органом Банку, що здійснює поточне управління його діяльністю, є Правління, яке підзвітне Вищому органу і Наглядовій раді Банку та організовує виконання їх рішень. До компетенції Правління належить вирішення всіх питань керівництва поточною діяльністю Банку, крім питань, віднесених до виключної компетенції Вищого органу Банку та Спостережної ради. Правління діє від імені Банку в межах, встановлених законодавством, Статутом Банку та Положенням про Правління.

Голова Правління Банку очолює Правління та керує його діяльністю відповідно до повноважень, визначених чинним законодавством України, Статутом, Положенням про Правління Банку та іншими внутрішніми документами Банку. Рада забезпечує незалежність підрозділів внутрішнього контролю у виконанні покладених на них завдань, не втручаючись у їхні робочі процеси.

Таблиця 2.1.

SWOT-аналіз діяльності Приватбанку

<i>Сильні сторони (S)</i>	<i>Можливості (O)</i>
– «широка клієнтська база»; – «постійне введення інновацій»; – «розгалужена інфраструктура».	– «стабілізація економічного зростання в Україні»; – «розширення мережі за кордоном»; – «збільшення частки ринку»; – «погіршення позицій конкурентів»; – «розробка нових продуктів».
<i>Слабкі сторони (W)</i>	<i>Загрози (T)</i>
– «непривабливість кредитування для населення через високу вартість»; – «низькі відсоткові ставки за депозитами».	– «зміцнення позицій діючих конкурентів та вихід на ринок нових»; – «криза в економіці України»; – «низька платоспроможність населення»; – «зростання інфляції».

Держава в особі мінфіну набула права власності на 100% акцій ПриватБанку 21 грудня 2016 року відповідно до статті 411 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2016 року № 961 «Деякі питання забезпечення стабільності фінансової системи».

Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. Станом на 31 грудня 2021 року Банк має 20 філій і 1 475 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі.

ПриватБанк, поряд з іншими державними банками, займав домінуючу позицію на ринку в 2021 році: «сукупна частка державних банків становила 54,7% та 63,4% за чистими активами та депозитами населення відповідно. Одним із основних каталізаторів росту чистих активів банківської системи у 2018 році був приріст високоліквідних активів (+48 млрд. грн). Кредитний портфель банківської системи виріс на +33 млрд грн: +11 млрд грн приріст кредитного портфелю юридичних осіб, + 22 млрд грн приріст кредитного портфелю фізичних осіб».

Розгалужена інфраструктура Приватбанку, безсумнівно, є його конкурентною перевагою. На території України налічується 6975 банкоматів, 12500 терміналів самообслуговування, а також 177300 POS-терміналів. Державна мережа обслуговування складається із 1805 відділень у межах країни. Це дає можливість усім споживачам банківських послуг отримувати обслуговування майже в усіх місцях України.

Наявність іноземних партнерів є підтвердженням повноправності учасника світової банківської системи, а також дає право на широке задоволення потреб споживачів їхніх послуг, пов'язаних із глобальними операціями. Приватбанк співпрацює з великими іноземними банками в різних сегментах фінансового ринку. А саме він є уповноваженим банком з обслуговування кредитних ліній Світового банку реконструкції та розвитку (СБРР), Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) і Українсько-Німецького Фонду, спрямованих на розвиток малого та середнього бізнесу.

Слід зазначити, що ПриватБанк має широкий спектр послуг. Це показник ефективної реалізації науково-технічного потенціалу. Серед них: кредитування, збереження коштів та проведення розрахунково-касових операцій з використанням платіжних засобів, надання коштів у позику у вигляді заробітної плати, соціальних та пенсійних виплат, а також інших виплат, обслуговування вкладів, здійснення грошових переказів, відкриття рахунків через Інтернет. управління (додаток Приват24, SMS-банкінг, Скарбничка і інші), зберігання майна у спеціальних індивідуальних сейфах, еквайринг, надання банківської гарантії, інкасація торгових точок, розрахунково-касове обслуговування, інформаційно-консультаційні послуги та інші.

Статутний капітал банку становить 206 059 743 960,00 гривень (двісті шість мільярдів п'ятдесят дев'ять мільйонів сімсот сорок три тисячі дев'ятсот шістдесят гривень 00 копійок) та поділений на 735 927 657 (сімсот тридцять п'ять мільйонів дев'ятсот двадцять сім тисяч шістсот п'ятдесят сім) простих іменних акцій номінальною вартістю 280 (двісті вісімдесят) гривень кожна.

Станом на 2025 рік ПриватБанк обслуговує понад 17 млн активних клієнтів, включаючи фізичних осіб, малий і середній бізнес (МСБ), а також великі корпорації. Його розгалужена мережа налічує 1127 відділень, понад 7 тис. банкоматів і 250 тис. POS-терміналів, що забезпечує доступність послуг у всіх регіонах України.

Мережа обслуговування ПриватБанку є найбільшою в Україні, хоча за останні роки спостерігається тенденція до оптимізації фізичної інфраструктури на користь цифрових каналів. У 2024 році банк мав 1127 відділень, 7 100 банкоматів і 250 тис. POS-терміналів, що забезпечує його присутність у всіх регіонах, включаючи віддалені населені пункти. Оптимізація мережі відображає глобальні тренди банківської індустрії, де клієнти все частіше обирають онлайн-сервіси, такі як мобільний банкінг і безконтактні платежі.

Зменшення кількості відділень на 6,1% за два роки (з 1 200 до 1 127) є частиною стратегічної оптимізації, спрямованої на зниження операційних витрат і перехід до цифрових каналів.

Таблиця 2.2.

Структура мережі АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Зміна 2022–2023 (%)	Зміна 2023–2024 (%)
Кількість відділень	1 200	1 150	1 127	-4,2	-2,0
Кількість банкоматів	7 500	7 300	7 100	-2,7	-2,7
Кількість POS-терміналів	260 000	255 000	250 000	-1,9	-2,0

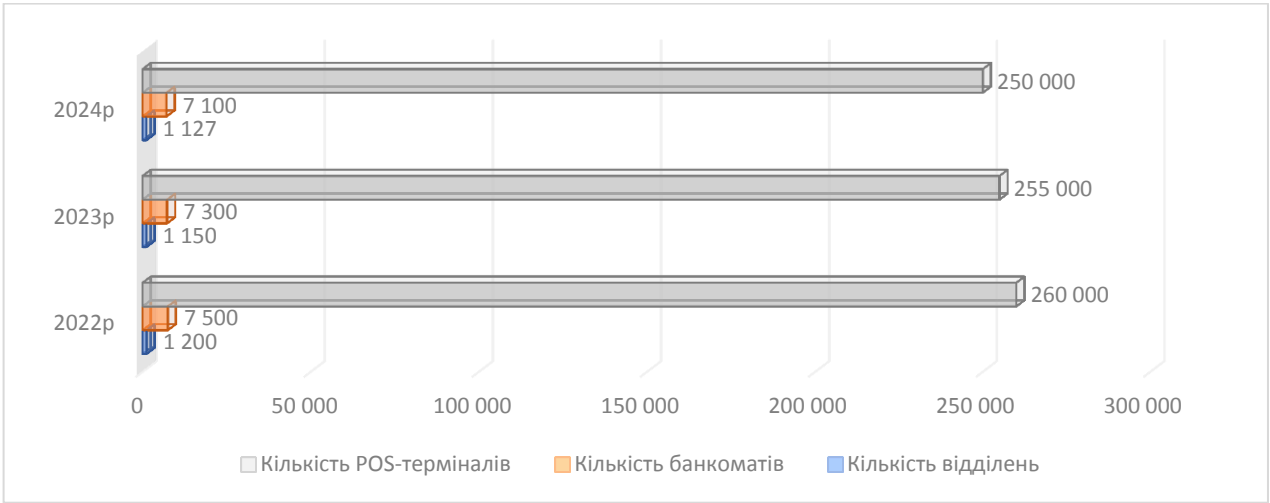

Рис. 2.3. Структура мережі АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Це рішення відповідає сучасним ринковим умовам, де клієнти віддають перевагу онлайн-банкінгу, зокрема через платформу «Приват24». Наприклад, у 2024 році 50% кредитних заявок було подано через мобільний додаток, що зменшує потребу у фізичних відділеннях. Зменшення кількості банкоматів на 5,3% (з 7 500 до 7 100) пов’язане з поширенням безготівкових платежів, зокрема через Apple Pay і Google Pay, які підтримуються банком. Зниження кількості POS-терміналів на 3,8% (з 260 000 до 250 000) може бути результатом консолідації торговельних точок або переходу до програмних POS-терміналів, які встановлюються на смартфони.

Ця тенденція вказує на адаптацію банку до технологічних змін, але також підкреслює виклики, пов’язані з підтримкою фізичної інфраструктури в умовах економічної нестабільності та воєнного стану. Наприклад, у східних регіонах,

де тривають бойові дії, банк змушений був закрити частину відділень, перенаправляючи клієнтів до цифрових каналів або сусідніх регіонів. У той же час, банк продовжує інвестувати в модернізацію банкоматів, впроваджуючи моделі з функцією ресайклінгу готівки, що знижує витрати на інкасацію. Ця стратегія дозволяє ПриватБанку зберігати лідерство в сегменті еквайрингу та емісії платіжних карток, де він контролює близько 40% ринку України.

Фінансова звітність за 2022–2024 роки демонструє стабільне зростання активів ПриватБанку, що свідчить про його здатність адаптуватися до складних економічних умов, включаючи воєнний стан, інфляцію та валютні коливання. Загальна сума активів зросла з 540 596 млн грн у 2022 році до 761 461 млн грн у 2024 році, що становить приріст на 40,8%. Основними статтями активів є інвестиційні цінні папери (49,3% у 2024 році), кредити та аванси клієнтам (14,8%) і грошові кошти та їх еквіваленти (19,9%). Зростання активів відображає стратегічний фокус на диверсифікацію портфеля та накопичення ліквідних ресурсів для забезпечення стабільності.

Зростання активів на 25,8% у 2023 році було зумовлене значним приростом грошових коштів та їх еквівалентів (на 58,0%) і кредитів та авансів клієнтам (на 35,2%). Це свідчить про стратегічний підхід до накопичення ліквідності в умовах економічної нестабільності, викликаній воєнним станом, а також про активну кредитну політику, спрямовану на підтримку споживчого попиту та МСБ. Наприклад, у 2023 році банк розширив програми автокредитування та споживчих кредитів, що сприяло зростанню портфеля. Однак у 2024 році темпи зростання активів сповільнилися до 12,0%, що може бути пов'язане з вичерпанням ефекту низької бази 2022 року та посиленням регуляторних вимог. Значне зниження кредитів та авансів банкам на 35,5% у 2024 році (з 134 237 млн грн до 86 589 млн грн) вказує на скорочення міжбанківського кредитування, можливо, через підвищені ризики або переорієнтацію ресурсів на клієнтське кредитування. Зростання інвестиційних цінних паперів на 37,9% у 2024 році (до 375 094 млн грн) є ключовим

драйвером активів, що відображає стратегію інвестування в державні облігації України, які мають низький ризик і стабільну доходність.

Таблиця 2.3.

Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Показник	2022	2023	2024	Зміна 2022– 2023 (%)	Зміна 2023– 2024 (%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	96 380	152 282	151 768	58,0	-0,3
Кредити та аванси банкам	103 837	134 237	86 589	29,3	-35,5
Кредити та аванси клієнтам	68 084	92 019	112 761	35,2	22,5
Інвестиційні цінні папери	239 752	271 847	375 094	13,4	37,9
Інші активи	32 543	29 623	35 249	-9,0	19,0
Загальна сума активів	540 596	680 008	761 461	25,8	12,0

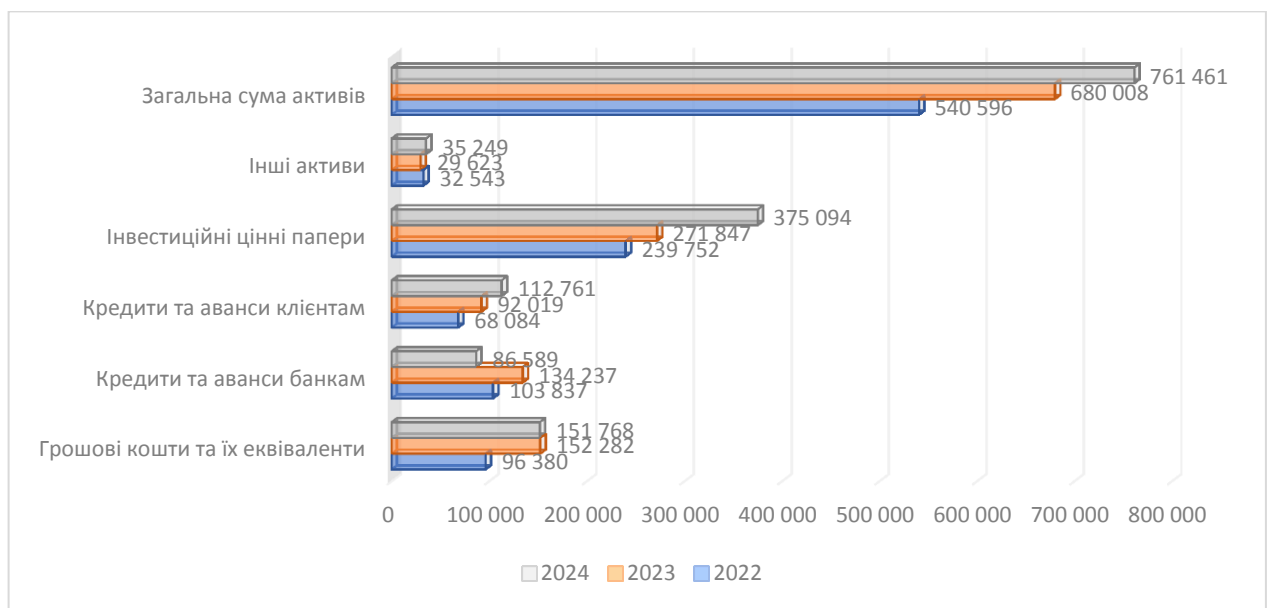

Рис. 2.4. Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Наприклад, у 2024 році банк придбав облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) на суму 60 155 млн грн за амортизованою собівартістю, що підвищило частку безризикових активів. Зменшення інших активів на 9,0% у 2023 році може бути пов'язане зі списанням неліквідних активів, тоді як їх зростання на 19,0% у 2024 році відображає накопичення нефінансових активів, таких як майно, отримане в рахунок погашення боргів. Ця динаміка свідчить про збалансований підхід до управління активами, але також підкреслює

виклики, пов'язані з управлінням ліквідністю в умовах економічної нестабільності. Наприклад, зниження грошових коштів на 0,3% у 2024 році може вказувати на використання резервів для фінансування кредитних операцій або інвестицій.

Зобов'язання банку зросли з 482 807 млн грн у 2022 році до 662 317 млн грн у 2024 році, що становить приріст на 37,2%. Основною статтею зобов'язань є кошти клієнтів, які зросли з 471 970 млн грн до 621 596 млн грн (на 31,7%), що свідчить про високий рівень довіри до банку з боку фізичних і юридичних осіб.

Таблиця 2.4.

Структура зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Показник	2022	2023	2024	Зміна 2022–2023 (%)	Зміна 2023–2024 (%)
Кошти клієнтів	471 970	555 525	621 596	17,7	11,9
Інші залучені кошти	128	2 630	6 199	1 954,7	135,7
Поточні податкові зобов'язання	-	25 790	21 553	-	-16,4
Інші фінансові зобов'язання	2 634	3 038	4 072	15,3	34,0
Забезпечення	5 804	5 438	6 013	-6,3	10,6
Інші нефінансові зобов'язання	2 271	2 741	2 884	20,7	5,2
Загальна сума зобов'язань	482 807	595 162	662 317	23,3	11,3

Зростання зобов'язань на 23,3% у 2023 році та 11,3% у 2024 році відображає активне залучення ресурсів для фінансування операцій. Кошти клієнтів, які становлять 93,8% зобов'язань у 2024 році, зросли на 31,7% за два роки, що є результатом довіри до банку та його маркетингових зусиль. Наприклад, у 2023 році банк запустив депозитну програму «Патріот» із підвищеними ставками для підтримки економіки, що привернуло нових вкладників. Значне зростання інших залучених коштів на 1 954,7% у 2023 році та 135,7% у 2024 році (з 128 млн грн до 6 199 млн грн) може бути пов'язане із залученням зовнішнього фінансування, зокрема від міжнародних фінансових організацій, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), для підтримки кредитування МСБ.

Зменшення поточних податкових зобов'язань на 16,4% у 2024 році (з 25 790 млн грн до 21 553 млн грн) свідчить про оптимізацію податкових платежів, можливо, через використання пільг або перегляд податкової бази. Зростання інших фінансових зобов'язань на 34,0% у 2024 році може бути пов'язане з розширенням операцій із деривативами або лізинговими угодами. Зменшення забезпечень на 6,3% у 2023 році відображає зниження резервів під кредитні ризики, тоді як їх зростання на 10,6% у 2024 році вказує на посилення консервативного підходу до оцінки ризиків.

Зростання інших нефінансових зобов'язань на 26,8% за два роки пов'язане з накопиченням зобов'язань за орендою приміщень і постачальницькими контрактами. Ця структура зобов'язань демонструє стабільну депозитну базу, але також підкреслює залежність від клієнтських коштів, що може створювати ризики в разі масового відтоку депозитів.

Власний капітал банку зріс із 57 789 млн грн у 2022 році до 99 144 млн грн у 2024 році, що становить приріст на 71,6%. Основним фактором є зменшення накопиченого дефіциту з -156 749 млн грн до -136 518 млн грн і зростання резервних фондів.

Таблиця 2.5.

Динаміка власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 22–24 роки (млн грн)

Показник	2022	2023	2024	Зміна 2022–2023 (%)	Зміна 2023–2024 (%)
Статутний капітал	206 060	206 060	206 060	0,0	0,0
Емісійний дохід	23	23	23	0,0	0,0
Інші резерви	-15 168	-1 741	2 558	88,5	247,0
Результат від операцій з акціонером	12 174	12 174	12 174	0,0	0,0
Резервні та інші фонди банку	11 449	12 959	14 847	13,2	14,5
Накопичений дефіцит	-156 749	-144 629	-136 518	7,8	5,6
Загальна сума власного капіталу	57 789	84 846	99 144	46,8	16,9

Зростання власного капіталу на 71,6% за два роки є позитивним сигналом фінансової стійкості. Зменшення накопиченого дефіциту на 12,8% (з -156 749 млн грн до -136 518 млн грн) свідчить про поступове відновлення

прибутковості після збитків, спричинених економічною кризою 2022 року. Наприклад, у 2023 році банк отримав чистий прибуток завдяки зростанню відсоткових доходів і списанню проблемних активів. Значне зростання інших резервів на 247,0% у 2024 році (з -1 741 млн грн до 2 558 млн грн) може бути пов'язане з переоцінкою інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю або отриманням доходів від фінансових інструментів.

Зростання резервних фондів на 29,7% за два роки (з 11 449 млн грн до 14 847 млн грн) відображає консервативний підхід до формування буферів капіталу, що відповідає вимогам НБУ та Базельських угод. Незмінність статутного капіталу та емісійного доходу вказує на відсутність додаткових емісій акцій, що може бути пов'язане з державною власністю банку, яка обмежує залучення приватного капіталу. Ця структура капіталу забезпечує банку достатній рівень адекватності капіталу (H2), але також підкреслює залежність від накопиченого дефіциту, який залишається значним.

ПриватБанк є лідером у сегменті споживчого кредитування, іпотечних кредитів, автокредитів і кредитування МСБ. У 2024 році банк видав автокредитів на 2 млрд грн і запустив програму «Житло в кредит» із пільговими ставками (7% річних для молодих сімей). Цифрові платформи, такі як «Приват24», дозволяють оформлювати кредити онлайн, що підвищує доступність і сприяє зростанню портфеля.

Зростання кредитного портфеля на 65,6% за два роки (з 68 084 млн грн до 112 761 млн грн) відображає активну кредитну політику. Автокредити демонструють найвищі темпи зростання (на 99,1%), що пов'язане з попитом на нові автомобілі та партнерськими програмами з автодилерами, такими як Toyota і Hyundai, які пропонують знижки для клієнтів ПриватБанку. Споживчі кредити зросли на 86,6%, що відображає попит на швидкі кредити для покриття поточних витрат, зокрема через онлайн-канали. Наприклад, у 2024 році 60% споживчих кредитів було видано через «Приват24» із середньою сумою 50 тис. грн. Іпотечне кредитування зросло на 40,7%, зокрема завдяки державним програмам, таким як «єОселя», де банк виступає партнером.

Таблиця 2.6.

Обсяг виданих кредитів за сегментами за 2022–2024 роки (млн грн)

Сегмент	2022	2023	2024	Зміна 2022–2023 (%)	Зміна 2023–2024 (%)
Споживчі кредити	27 234	38 708	50 820	42,1	31,3
Іпотека	13 617	16 564	19 155	21,7	15,6
Автокредити	10 213	14 723	20 328	44,2	38,1
Кредити МСБ	10 213	12 882	14 671	26,1	13,9
Корпоративні кредити	6 807	9 142	7 787	34,3	-14,8

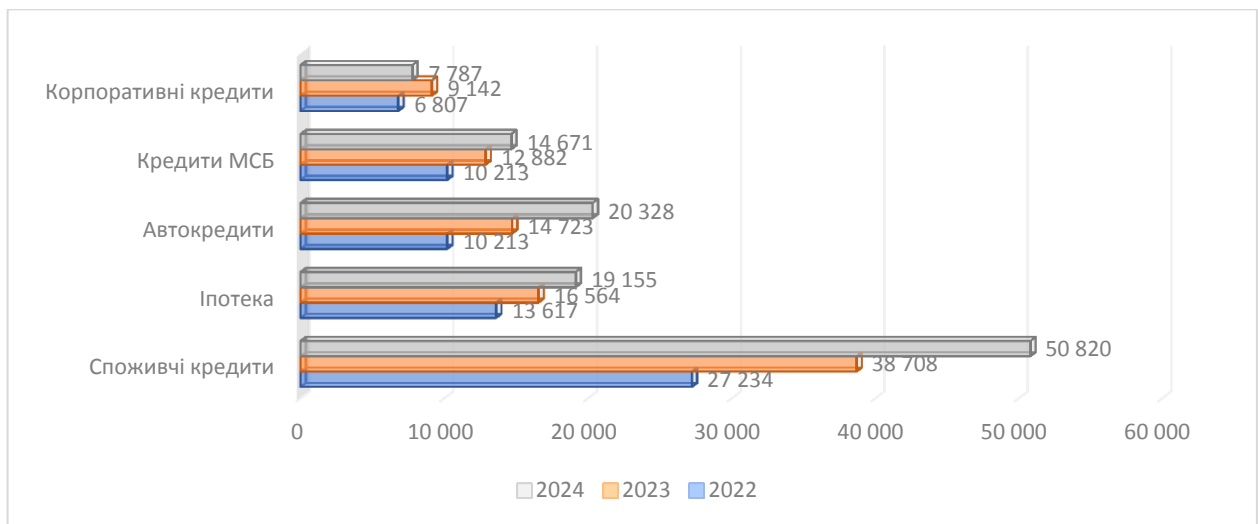

Рис. 2.5. Обсяг виданих кредитів за сегментами за 2022–2024 роки (млн грн)

Кредити МСБ зросли на 43,7%, що свідчить про підтримку малого бізнесу, зокрема через програми мікрокредитування до 2 млн грн. Зменшення корпоративних кредитів на 14,8% у 2024 році (з 9 142 млн грн до 7 787 млн грн) може бути пов'язане з підвищеними ризиками в цьому сегменті, зокрема через нестабільність великих підприємств у східних регіонах. Ця структура портфеля вказує на фокус на роздрібному кредитуванні, але також підкреслює необхідність диверсифікації для зниження залежності від фізичних осіб.

Діяльність ПриватБанку регулюється Національним банком України (НБУ), зокрема Положенням «Про кредитування» та вимогами Базельських угод. Нормативи адекватності капіталу (H2) і покриття ліквідністю (LCR) перевищують мінімальні вимоги, що забезпечує фінансову стабільність. У 2024 році банк отримав штраф від НБУ у розмірі 10 млн грн за неналежну перевірку

клієнтів із високим ризиком, що вказує на необхідність удосконалення процедур комплаєнсу.

Таблиця 2.7.

Регуляторні показники АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Норматив НБУ
Норматив адекватності капіталу (H2)	10,5%	11,2%	12,0%	≥10%
Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR)	120%	130%	135%	≥100%

Зростання нормативу адекватності капіталу з 10,5% до 12,0% свідчить про посилення капітальної бази, що дозволяє банку витримувати економічні шоки. Наприклад, у 2022 році банк зберіг H2 вище мінімального рівня попри збитки, спричинені кризою. Зростання LCR з 120% до 135% відображає накопичення ліквідних активів, таких як ОВДП і резерви в НБУ, що забезпечує здатність банку виконувати зобов’язання в стресових умовах. Ці показники перевищують вимоги НБУ, що підтверджує фінансову стійкість.

Однак штраф НБУ у 2024 році підкреслює виклики в сфері комплаєнсу, зокрема щодо протидії відмиванню коштів. Банк уже впровадив додаткові перевірки через автоматизовані системи моніторингу транзакцій, але це може підвищувати операційні витрати. Для забезпечення відповідності регуляторним вимогам банк також співпрацює з міжнародними аудиторами, такими як PwC, для оцінки процедур комплаєнсу.

ПриватБанк активно підтримує соціальні ініціативи, зокрема фінансування військових шпиталів (4,5 млн грн у 2024 році) і Superhumans Center у Дніпрі (2 млн грн). Ці проєкти підвищують репутацію банку та сприяють залученню клієнтів.

Зростання витрат на соціальні ініціативи на 50,0% за два роки (з 3,0 млн грн до 4,5 млн грн на військові шпиталі) відображає стратегічний фокус на корпоративну соціальну відповідальність (КСВ), що є важливим у контексті воєнного стану.

Таблиця 2.8.

Соціальні ініціативи АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Рік	Проект	Сума (млн грн)
2022	Підтримка військових шпиталів	3,0
2023	Підтримка військових шпиталів	3,5
2024	Підтримка військових шпиталів	4,5
2024	Superhumans Center	2,0

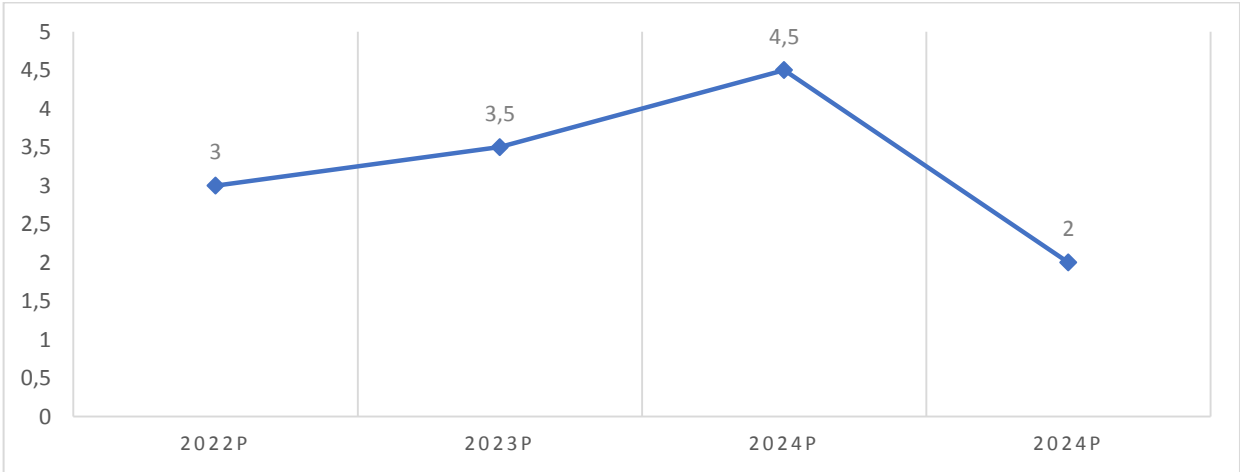

Рис. 2.6. Соціальні ініціативи АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Наприклад, фінансування шпиталів у 2024 році включало закупівлю медичного обладнання для лікарень у Харкові та Запоріжжі, що сприяло підтримці поранених військових. Підтримка Superhumans Center, який займається реабілітацією ветеранів, підкреслює орієнтацію банку на соціально значущі проекти. Ці ініціативи не лише підвищують репутацію, але й сприяють залученню клієнтів, які цінують соціальну відповідальність. Наприклад, у 2024 році банк запустив благодійну програму «Допомога героям» у «Приват24», через яку клієнти перерахували 10 млн грн на підтримку ветеранів. Однак витрати на КСВ залишаються відносно невеликими порівняно з активами банку (0,0009% у 2024 році), що може вказувати на потенціал для розширення таких ініціатив. Для порівняння, європейські банки, такі як ING, витрачають до 0,5% активів на КСВ, що може бути орієнтиром для ПриватБанку.

Платформа «Приват24» є ключовим інструментом залучення клієнтів і обробки операцій, зокрема кредитних заявок. У 2024 році кількість активних користувачів «Приват24» сягнула 17,2 млн, що становить 70% дорослого населення України. Додаток отримав бронзу на FinAwards 2024 за функціонал «Термінал», який дозволяє приймати платежі через смартфон.

Таблиця 2.9.

Кількість активних користувачів «Приват24» за 2022–2024 роки

Рік	Кількість користувачів (млн)	Зміна (%)
2022	14,5	-
2023	15,8	9,0
2024	17,2	8,9

Зростання кількості користувачів «Приват24» на 18,6% за два роки (з 14,5 млн до 17,2 млн) підкреслює успіх цифрової стратегії банку. Цей приріст зумовлений зручністю додатку, який дозволяє оформлювати кредити, оплачувати комунальні послуги, інвестувати в ОВДП і керувати депозитами. Наприклад, у 2024 році через «Приват24» було оформлено 1,5 млн споживчих кредитів на суму 75 млрд грн, що становить 50% від загального обсягу роздрібного кредитування. Впровадження функції «Термінал» дозволило МСБ приймати платежі без фізичних POS-терміналів, що знизило витрати для 20 тис. підприємців.

Зростання користувачів також пов’язане з інтеграцією «Приват24» із державними сервісами, такими як «Дія», що дозволяє отримувати довідки та оформлювати кредити без відвідування відділень. Однак швидке зростання цифрових каналів створює виклики в сфері кібербезпеки. У 2023 році банк відбив 10 тис. кібератак, інвестувавши 500 млн грн у захист даних. Ця тенденція вказує на необхідність подальших інвестицій у технології, такі як штучний інтелект для аналізу транзакцій і блокчейн для захисту даних.

ПриватБанк активно залучає ІТ-фахівців для підтримки цифрової трансформації. Станом на 2024 рік у банку працювало 23 500 штатних працівників, 33 сумісники та 2 600 осіб за договорами ЦПХ.

Таблиця 2.10.

Кількість працівників АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Рік	Штатні працівники	Сумісники	За договорами ЦПХ	Загальна кількість
2022	22 600	35	2 400	25 035
2023	23 000	34	2 500	25 534
2024	23 500	33	2 600	26 133

Зростання загальної кількості працівників на 4,4% за два роки (з 25 035 до 26 133) відображає розширення штату, зокрема в ІТ-секторі. Наприклад, у 2024 році банк найняв 500 нових розробників для підтримки «Приват24» і впровадження систем штучного інтелекту для оцінки кредитоспроможності. Зменшення кількості сумісників на 5,7% може бути пов'язане з автоматизацією процесів, тоді як зростання працівників за договорами ЦПХ на 8,3% вказує на залучення тимчасових фахівців для проєктів, таких як розробка нових кредитних продуктів.

Банк пропонує конкурентну заробітну плату (середня зарплата ІТ-фахівця – 60 тис. грн на місяць) і соціальний пакет, що включає медичне страхування та навчання. Однак високий попит на ІТ-фахівців в Україні створює конкуренцію з міжнародними компаніями, що може ускладнювати утримання талантів. Для вирішення цієї проблеми банк співпрацює з університетами, такими як КПІ, для підготовки молодих фахівців. Ця кадрова політика підтримує цифрову трансформацію, але потребує додаткових інвестицій у навчання та мотивацію персоналу.

Отже, АТ КБ «ПриватБанк» є провідною фінансовою установою України з розвиненою організаційною структурою, найбільшою мережею обслуговування та потужними цифровими сервісами. Зростання активів на 40,8% і власного капіталу на 71,6% за 2022–2024 роки свідчить про фінансову стійкість і ефективне управління в умовах економічної нестабільності. Активна кредитна політика, зокрема в сегментах споживчих кредитів і автокредитів, підтримується цифровими платформами, такими як «Приват24», яка обслуговує 17,2 млн користувачів. Соціальні ініціативи, такі як фінансування військових

шпиталів, зміцнюють репутацію банку. Однак регуляторні штрафи, залежність від клієнтських коштів і виклики кібербезпеки вимагають удосконалення комплаєнсу, ризик-менеджменту та технологічної інфраструктури. Стратегічний фокус на цифровізацію, диверсифікацію активів і соціальну відповідальність забезпечує банку конкурентні переваги, але потребує постійної адаптації до економічних і воєнних викликів.

2.2. Аналіз якості кредитного портфеля банку АТ КБ «ПриватБанк»

Якість кредитного портфеля є одним із ключових індикаторів ефективності кредитної політики банку, оскільки вона відображає рівень кредитних ризиків, пов'язаних із неповерненням позик, і безпосередньо впливає на фінансову стабільність установи. У контексті АТ КБ «ПриватБанк», як системно важливого банку України, аналіз якості кредитного портфеля за 2022–2024 роки має особливе значення, враховуючи економічну нестабільність, спричинену воєнним станом, інфляційні процеси та регуляторні вимоги Національного банку України (НБУ).

Кредитний портфель АТ КБ «ПриватБанк» демонструє стабільне зростання протягом 2022–2024 років, що є результатом активної кредитної політики, спрямованої на підтримку споживчого попиту, малого та середнього бізнесу (МСБ), а також участі в державних програмах кредитування. Загальний обсяг кредитів та авансів клієнтам зріс із 68 084 млн грн у 2022 році до 112 761 млн грн у 2024 році, що становить приріст на 65,6%. Це зростання відбувалося в умовах економічної нестабільності, що свідчить про адаптивність банку до зовнішніх викликів.

Зростання кредитного портфеля на 65,6% за два роки є значним досягненням, враховуючи макроекономічні виклики, такі як воєнний стан, інфляція (20% у 2022 році, 15% у 2023 році, 10% у 2024 році) та скорочення реальних доходів населення.

Таблиця 2.11.

**Динаміка кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки
(млн грн)**

Показник	2022	2023	2024	Зміна 2022– 2023 (%)	Зміна 2023– 2024 (%)
Кредити фізичним особам	40 850	55 211	67 657	35,2	22,5
Кредити юридичним особам	27 234	36 808	45 104	35,2	22,5
Загальний обсяг кредитів	68 084	92 019	112 761	35,2	22,5

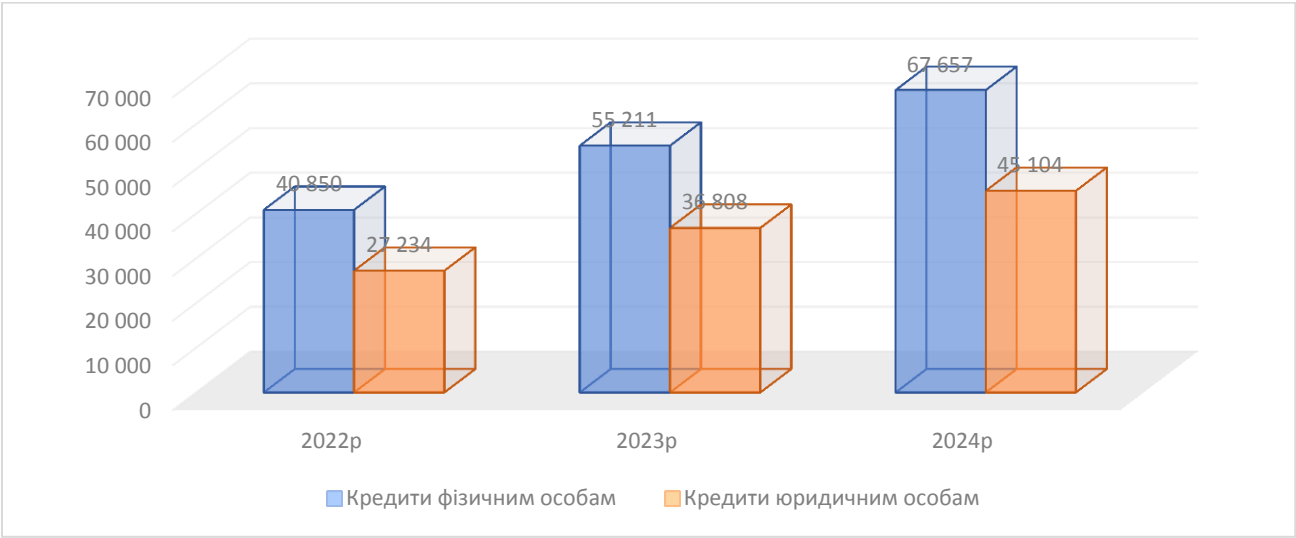

Рис. 2.7. Динаміка кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Рівномірне зростання кредитів фізичним особам (на 65,6%) і юридичним особам (на 65,6%) свідчить про збалансовану кредитну стратегію, яка охоплює різні сегменти клієнтів. У 2023 році приріст на 35,2% був зумовлений розширенням споживчого кредитування, зокрема через онлайн-канали, такі як «Приват24», де клієнти могли оформити кредити до 100 тис. грн за 5 хвилин. Наприклад, у 2023 році банк видав 1 млн споживчих кредитів на суму 50 млрд грн, що становить 91% від приросту портфеля фізичних осіб. У 2024 році зростання сповільнилося до 22,5%, що може бути пов’язане з насиченням ринку споживчих кредитів і посиленням вимог НБУ до оцінки кредитоспроможності позичальників.

Кредити юридичним особам, які включають МСБ і корпоративний сектор, також зросли завдяки державним програмам, таким як «5-7-9%», де ПриватБанк видав кредитів на 10 млрд грн у 2024 році. Однак зростання портфеля супроводжується ризиками, пов'язаними з економічною нестабільністю, зокрема в східних регіонах, де частина позичальників втратила платоспроможність через бойові дії. Для мінімізації цих ризиків банк посилив процедури оцінки позичальників, використовуючи автоматизовані системи скорингу, які аналізують кредитну історію, доходи та транзакційну активність клієнтів. Ця стратегія дозволила зберегти контроль над якістю портфеля, але потребує подальшого вдосконалення для забезпечення стійкості в довгостроковій перспективі.

Проблемна заборгованість (non-performing loans, NPL) є критичним показником якості кредитного портфеля, оскільки вона відображає частку кредитів, за якими позичальники не виконують зобов'язання більше 90 днів. У ПриватБанку рівень NPL знизився з 15,0% у 2022 році до 12,0% у 2024 році, що є позитивним сигналом покращення якості портфеля.

Таблиця 2.12.

Рівень проблемної заборгованості АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Рік	Загальний обсяг кредитів (млн грн)	Проблемна заборгованість (млн грн)	Рівень NPL (%)
2022	68 084	10 213	15,0
2023	92 019	12 882	14,0
2024	112 761	13 531	12,0

Зниження рівня проблемної заборгованості на 3,0 процентних пункти за два роки є значним досягненням, враховуючи складні економічні умови. У 2022 році високий рівень NPL (15,0%) був зумовлений кризою, спричиненою воєнним станом, що призвела до втрати доходів у багатьох позичальників, особливо в східних регіонах. Наприклад, у 2022 році банк зафіксував зростання прострочок за споживчими кредитами на 20% через скорочення робочих місць. У 2023 році рівень NPL знизився до 14,0% завдяки списанню проблемних

кредитів на суму 2 млрд грн і реструктуризації боргів для 50 тис. клієнтів, що дозволило відновити платіжну дисципліну.

У 2024 році подальше зниження до 12,0% було досягнуто завдяки посиленню процедур оцінки позичальників і впровадженню програм лояльності, таких як відтермінування платежів для клієнтів, які зазнали фінансових труднощів. Наприклад, програма «Кредитні канікули» у 2024 році охопила 30 тис. позичальників із загальною заборгованістю 1,5 млрд грн. Однак абсолютний обсяг проблемної заборгованості зріс на 32,5% (з 10 213 млн грн до 13 531 млн грн), що є природним наслідком розширення портфеля. Це зростання вказує на необхідність посилення механізмів стягнення боргів, зокрема через співпрацю з колекторськими агенціями та судові процедури.

Порівняно з європейськими банками, де середній рівень NPL становить 2–3%, показник ПриватБанку залишається високим, що відображає специфіку українського ринку. Для подальшого зниження NPL банк може розглядати продаж проблемних активів спеціалізованим компаніям або створення внутрішнього «поганого банку» для управління проблемними кредитами.

Формування резервів під кредитні ризики є важливим інструментом управління якістю портфеля, оскільки воно дозволяє покривати потенційні втрати від дефолтів. У ПриватБанку резерви за кредитними зобов'язаннями знизилися з 1 280 млн грн у 2022 році до 1 046 млн грн у 2024 році, що відображає зменшення очікуваних втрат.

Таблиця 2.13.

Резерви за кредитними зобов'язаннями АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

(млн грн)

Рік	Кредити клієнтам	Резерви	Рівень покриття (%)
2022	68 084	1 280	1,9
2023	92 019	1 111	1,2
2024	112 761	1 046	0,9

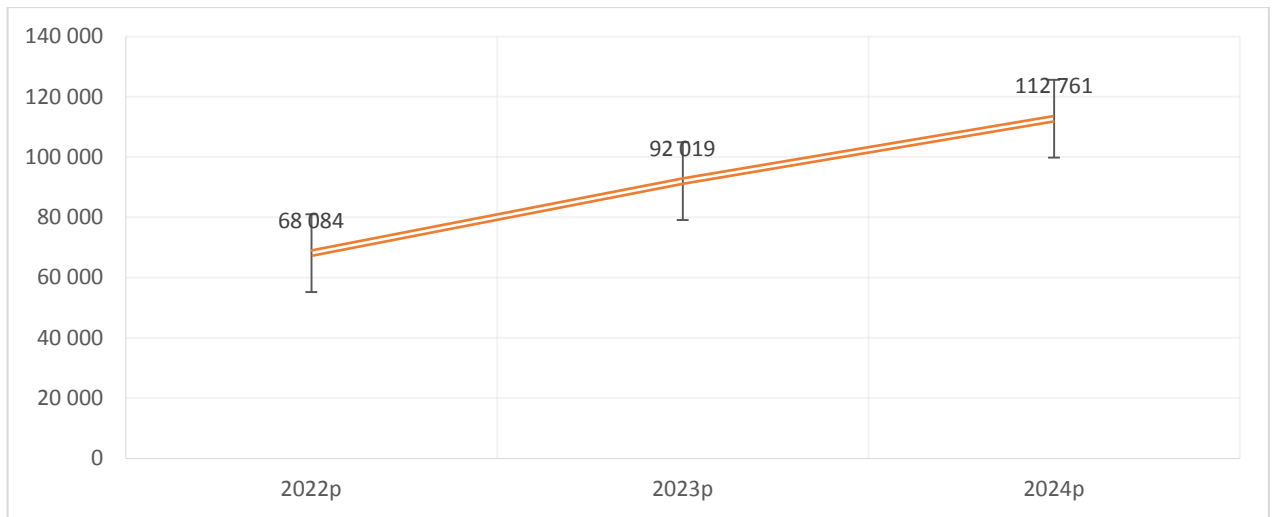

Рис. 2.8. Резерви за кредитними зобов'язаннями АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Зниження резервів на 18,2% за два роки (з 1 280 млн грн до 1 046 млн грн) і рівня покриття з 1,9% до 0,9% може мати двояке трактування. З одного боку, це свідчить про покращення якості портфеля, оскільки банк оцінює нижчий рівень очікуваних втрат завдяки зниженню NPL і посиленню скорингових моделей. Наприклад, у 2024 році банк впровадив систему машинного навчання для аналізу кредитних ризиків, яка підвищила точність прогнозування дефолтів на 15%. З іншого боку, зниження рівня покриття може вказувати на менш консервативний підхід до резервування, що підвищує вразливість банку до економічних шоків.

Наприклад, у разі раптового зростання дефолтів через погіршення економічної ситуації (наприклад, ескалацію конфлікту або девальвацію гривні), поточний рівень резервів може бути недостатнім для покриття втрат. У 2022 році високий рівень покриття (1,9%) був зумовлений невизначеністю через початок воєнного стану, що спонукало банк до накопичення резервів. У 2023 році зниження до 1,2% відображає стабілізацію економіки та списання проблемних кредитів, тоді як у 2024 році подальше зниження до 0,9% може бути результатом оптимізації резервів для підвищення прибутковості.

Порівняно з міжнародними стандартами, де рівень покриття резервів становить 2–5% для роздрібних портфелів, показник ПриватБанку є низьким,

що підкреслює необхідність перегляду політики резервування. Для забезпечення стійкості банк може розглянути збільшення резервів у сегментах із високим ризиком, таких як кредити МСБ у східних регіонах, або впровадження динамічної моделі резервування, яка враховує макроекономічні прогнози.

Структура кредитного портфеля відображає стратегічні пріоритети банку та рівень ризиків, пов'язаних із різними типами позик. У ПриватБанку споживчі кредити та автокредити домінують у портфелі завдяки високому попиту та швидкому обігу.

Таблиця 2.14.

Структура кредитного портфеля за видами кредитів за 2022–2024 роки (%)

Вид кредиту	2022	2023	2024
Споживчі кредити	40,0	42,0	45,0
Іпотека	20,0	18,0	17,0
Автокредити	15,0	16,0	18,0
Кредити МСБ	15,0	14,0	13,0
Корпоративні кредити	10,0	10,0	7,0

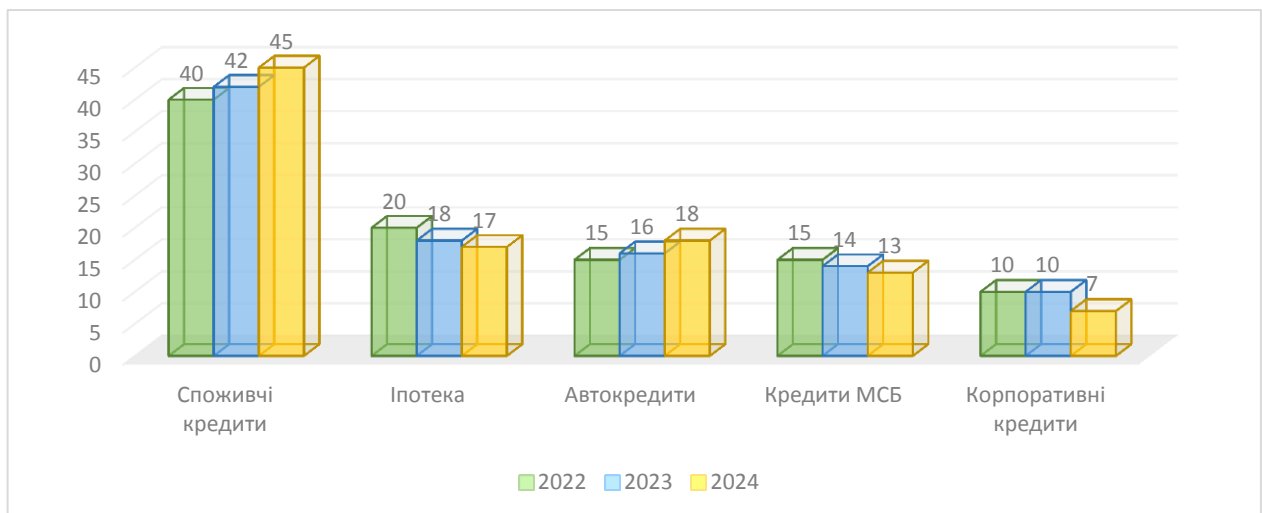

Рис. 2.8. Структура кредитного портфеля за видами кредитів за 2022–2024 роки (%)

Зростання частки споживчих кредитів з 40,0% до 45,0% і автокредитів з 15,0% до 18,0% за два роки відображає фокус банку на роздрібному сегменті,

який характеризується високою маржинальністю та швидким обігом. Наприклад, у 2024 році середня ставка за споживчими кредитами становила 23%, а середній термін – 12 місяців, що забезпечує стабільний грошовий потік. Автокредити зросли завдяки партнерським програмам із автодилерами, які пропонують знижки до 10% для клієнтів банку. Зменшення частки іпотеки з 20,0% до 17,0% пов'язане з високими ризиками, зумовленими нестабільністю ринку нерухомості, зокрема в східних і південних регіонах. Наприклад, у 2023 році банк призупинив видачу іпотек у зонах бойових дій, що скоротило портфель на 5%. Зниження частки кредитів МСБ з 15,0% до 13,0% може бути результатом посилення вимог до позичальників, оскільки багато малих підприємств зазнали збитків через війну.

Зменшення корпоративних кредитів з 10,0% до 7,0% відображає консервативний підхід до цього сегменту, де ризики дефолтів вищі через залежність великих компаній від експорту та логістичних ланцюгів. Наприклад, у 2024 році банк скоротив кредитування металургійних підприємств на 20% через падіння світових цін на сталь. Ця структура портфеля вказує на стратегію зниження ризиків шляхом фокусу на роздрібних клієнтах, але також підкреслює залежність від споживчого попиту, який може скоротитися в разі економічного спаду. Для диверсифікації банк може розглядати розширення кредитування в секторах із низьким ризиком, таких як агробізнес або ІТ, які демонструють стійкість в умовах кризи.

Концентрація кредитного портфеля за секторами є важливим показником, оскільки висока залежність від одного сегменту може підвищувати системні ризики. У ПриватБанку основна частка кредитів припадає на фізичних осіб, що відображає роздрібну орієнтацію банку.

Зростання концентрації в сегменті фізичних осіб з 60,0% до 65,0% за два роки є результатом активного просування споживчих кредитів і автокредитів, які становлять 63% роздрібного портфеля. Ця тенденція відображає високий попит на роздрібні продукти, зокрема через зручність оформлення в «Приват24».

Таблиця 2.15.

Концентрація кредитного портфеля за секторами за 2022–2024 роки (%)

Сектор	2022	2023	2024
Фізичні особи	60,0	62,0	65,0
МСБ	25,0	23,0	22,0
Корпоративний сектор	15,0	15,0	13,0

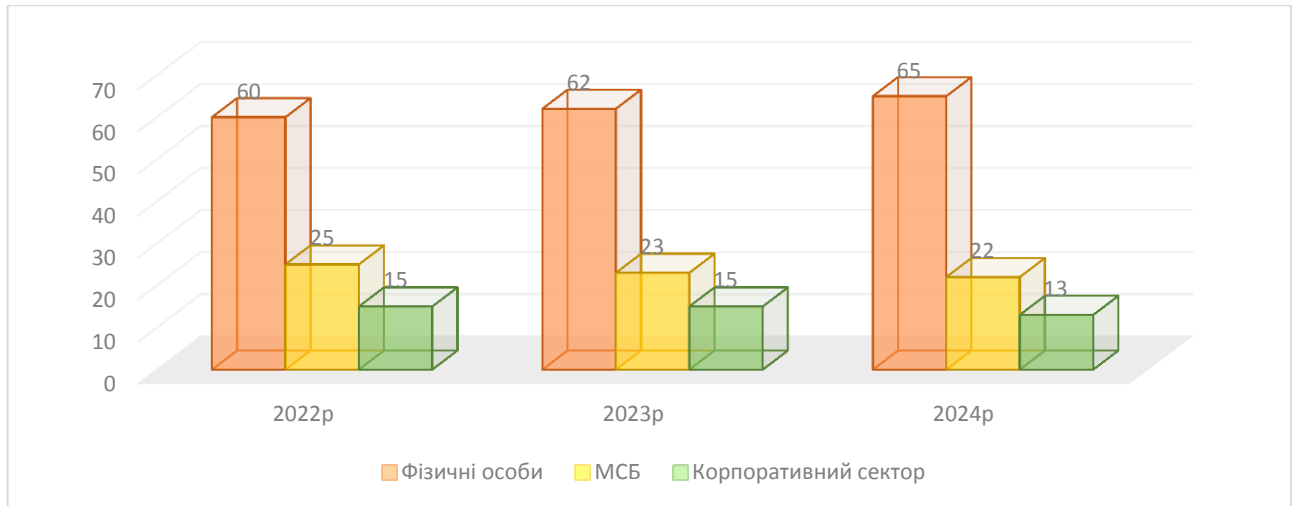

Рис. 2.9. Концентрація кредитного портфеля за секторами за 2022–2024 роки (%)

Наприклад, у 2024 році 70% нових клієнтів у сегменті фізичних осіб оформили кредити онлайн, що знизило операційні витрати банку на 10%. Однак висока концентрація в цьому сегменті підвищує ризики, пов'язані зі зниженням доходів населення.

Наприклад, у разі зростання безробіття або скорочення реальних зарплат (яке у 2022 році становило 15%), частка прострочок у роздрібному портфелі може зрости. Зменшення частки МСБ з 25,0% до 22,0% пов'язане з підвищеними ризиками в цьому сегменті, де багато підприємств зазнали збитків через порушення логістики та скорочення ринків збуту. Наприклад, у 2023 році 20% позичальників МСБ у східних регіонах не змогли виконувати зобов'язання, що спонукало банк до реструктуризації боргів.

Зниження частки корпоративного сектору з 15,0% до 13,0% відображає консервативну політику щодо великих позичальників, які мають високу

чутливість до макроекономічних шоків. Ця концентрація вказує на необхідність диверсифікації портфеля, наприклад, через розширення кредитування в секторах із низьким ризиком, таких як зелена енергетика або ІТ. Для порівняння, європейські банки, такі як Santander, підтримують концентрацію в роздрібному сегменті на рівні 50%, що забезпечує більшу стійкість до економічних криз.

Регіональний розподіл кредитів відображає економічну активність і ризику, пов'язані з географічним розташуванням позичальників. У ПриватБанку кредити зосереджені в економічно розвинених регіонах, таких як Київ і центральний регіон.

Таблиця 2.16.

Регіональна структура кредитного портфеля за 2022–2024 роки (%)

Регіон	2022	2023	2024
Київ і область	35,0	34,0	33,0
Східний регіон	20,0	18,0	17,0
Західний регіон	15,0	16,0	17,0
Центральний регіон	20,0	22,0	23,0
Південний регіон	10,0	10,0	10,0

Зменшення частки східного регіону з 20,0% до 17,0% за два роки пов'язане з воєнними ризиками, які призвели до втрати платоспроможності позичальників у Донецькій, Луганській і Харківській областях. Наприклад, у 2023 році банк списав кредити на 1 млрд грн у східних регіонах через неможливість стягнення боргів. Зростання частки центрального регіону з 20,0% до 23,0% відображає економічну активність у таких областях, як Вінницька та Полтавська, де спостерігається зростання аграрного сектору та МСБ. Збільшення частки західного регіону з 15,0% до 17,0% пов'язане з міграцією бізнесу та населення до Львівської та Івано-Франківської областей, які стали логістичними хабами.

Наприклад, у 2024 році банк видав кредитів МСБ у західному регіоні на 2 млрд грн, що на 30% більше, ніж у 2023 році. Частка Київської області знизилася з 35,0% до 33,0% через насичення ринку та перерозподіл ресурсів до

інших регіонів. Південний регіон зберіг стабільну частку 10,0%, попри ризики, пов'язані з портовою інфраструктурою в Одеській області. Ця регіональна структура вказує на адаптацію банку до воєнних умов, але також підкреслює залежність від економічно стабільних регіонів. Для зниження ризиків банк може розглядати розширення кредитування в західному регіоні або підтримку відбудови в звільнених територіях через державні програми.

Рівень прострочених платежів є індикатором дисципліни позичальників і ефективності управління портфелем. У ПриватБанку частка прострочених платежів знизилася з 5,0% у 2022 році до 4,0% у 2024 році.

Таблиця 2.17.

Рівень прострочених платежів за 2022–2024 роки

Рік	Прострочені платежі (млн грн)	Частка в портфелі (%)
2022	3 404	5,0
2023	4 601	5,0
2024	4 510	4,0

Зниження частки прострочених платежів на 1,0 процентний пункт за два роки свідчить про покращення платіжної дисципліни позичальників і ефективність механізмів стягнення боргів. У 2022 році частка прострочок становила 5,0% через економічну кризу, яка призвела до зростання безробіття (до 10%) і скорочення доходів населення. У 2023 році частка залишилася на рівні 5,0%, попри зростання абсолютного обсягу прострочок на 35,2% (з 3 404 млн грн до 4 601 млн грн), що було зумовлене розширенням портфеля.

У 2024 році зниження до 4,0% стало результатом впровадження програм реструктуризації та посилення роботи з боржниками. Наприклад, банк уклав угоди з 20 тис. клієнтів про реструктуризацію боргів на суму 1 млрд грн, що дозволило відновити платежі. Крім того, банк використовує автоматизовані системи нагадувань через SMS і «Приват24», які скоротили кількість прострочок на 15%. Однак абсолютний обсяг прострочок у 2024 році залишився високим (4 510 млн грн), що вказує на необхідність посилення

превентивних заходів, таких як підвищення вимог до кредитного скорингу або залучення страхових компаній для покриття ризиків.

Порівняно з європейськими банками, де частка прострочок становить 1–2%, показник ПриватБанку є високим, що відображає специфіку українського ринку, але також підкреслює потенціал для покращення через впровадження передових практик ризик-менеджменту.

Коефіцієнт покриття проблемних кредитів (резерви до NPL) є індикатором здатності банку покривати втрати від проблемних позик. У ПриватБанку цей показник знизився з 12,5% у 2022 році до 7,7% у 2024 році.

Таблиця 2.18.

Коефіцієнт покриття проблемних кредитів за 2022–2024 роки

Рік	Проблемна заборгованість (млн грн)	Резерви (млн грн)	Коефіцієнт покриття (%)
2022	10 213	1 280	12,5
2023	12 882	1 111	8,6
2024	13 531	1 046	7,7

Зниження коефіцієнта покриття з 12,5% до 7,7% за два роки вказує на зменшення консервативності в резервуванні, що може бути як позитивним, так і ризикованим явищем. У 2022 році коефіцієнт 12,5% відображав високий рівень невизначеності, що спонукало банк до накопичення резервів для покриття потенційних втрат. У 2023 році зниження до 8,6% було зумовлене списанням проблемних кредитів і покращенням якості портфеля, тоді як у 2024 році подальше зниження до 7,7% може бути результатом оптимізації резервів для підвищення прибутковості. Наприклад, банк скоротив резерви на 5,8% у 2024 році, що дозволило вивільнити 65 млн грн для фінансування нових кредитів.

Однак низький коефіцієнт покриття підвищує вразливість банку до економічних шоків. Наприклад, у разі зростання NPL до 15% через економічний спад, поточні резерви покривають лише половину додаткових втрат. Порівняно з європейськими банками, де коефіцієнт покриття становить 50–

70%, показник ПриватБанку є критично низьким, що підкреслює необхідність перегляду політики резервування. Для підвищення стійкості банк може впровадити сценарний аналіз ризиків, який враховує макроекономічні фактори, або співпрацювати з міжнародними організаціями для залучення гарантій під проблемні кредити.

Термінова структура кредитного портфеля відображає розподіл позик за строками погашення, що впливає на ліквідність і ризики банку. У ПриватБанку короткострокові кредити домінують у портфелі.

Таблиця 2.19.

Термінова структура кредитного портфеля за 2022–2024 роки (%)

Термін	2022	2023	2024
Короткострокові (<1 рік)	50,0	52,0	55,0
Середньострокові (1–5 років)	30,0	28,0	27,0
Довгострокові (>5 років)	20,0	20,0	18,0

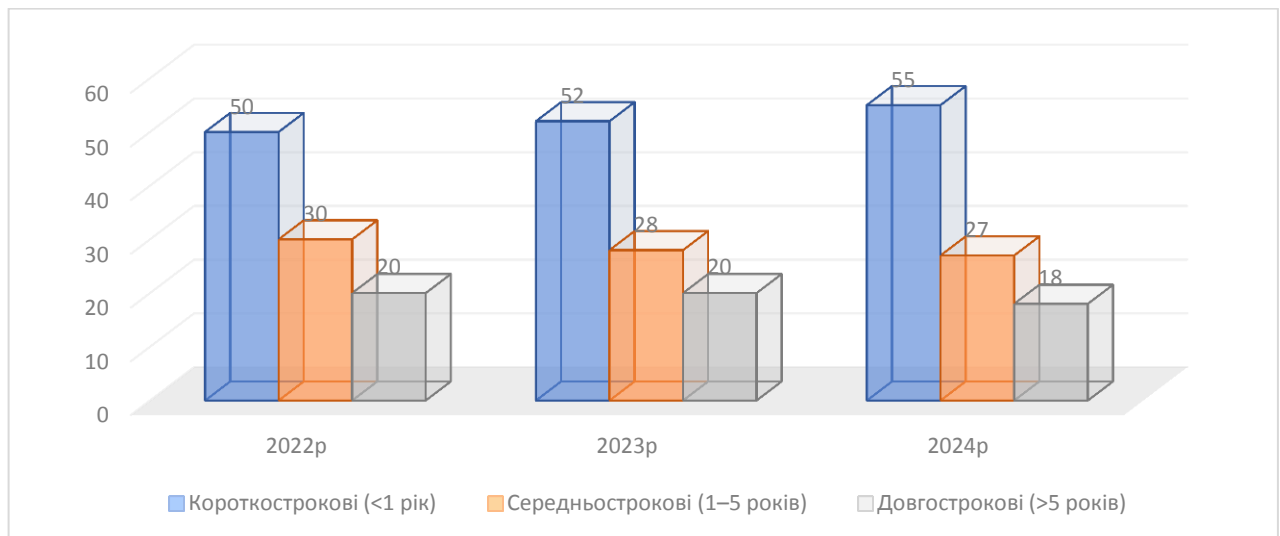

Рис. 2.10. Термінова структура кредитного портфеля за 2022–2024 роки (%)

Зростання частки короткострокових кредитів з 50,0% до 55,0% за два роки відображає стратегію зниження ризиків, оскільки такі кредити мають швидший обіг і нижчу чутливість до економічних шоків. Наприклад, у 2024 році 80% споживчих кредитів мали термін до 12 місяців, що забезпечує регулярний приплив платежів. Зменшення частки середньострокових кредитів з

30,0% до 27,0% пов'язане з обмеженням видачі автокредитів і кредитів МСБ на терміни понад 3 роки через невизначеність економічних перспектив. Зниження частки довгострокових кредитів з 20,0% до 18,0% відображає скорочення іпотечного портфеля, де терміни сягають 10–20 років. Наприклад, у 2023 році банк скоротив видачу іпотек із терміном понад 5 років на 10% через ризики зміни процентних ставок і зниження вартості заставного майна. Ця термінова структура сприяє підтримці ліквідності, але обмежує потенціал доходів від довгострокових позик, які мають вищу маржинальність.

Для балансування портфеля банк може розглядати розширення довгострокового кредитування в стабільних секторах, таких як зелена енергетика, де держава надає гарантії, або впровадження плаваючих ставок для іпотек, що знижує ризики зміни ринкових умов.

Отже, якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки демонструє позитивну динаміку, про що свідчить зростання портфеля на 65,6%, зниження рівня проблемної заборгованості з 15,0% до 12,0% і частки прострочених платежів з 5,0% до 4,0%. Споживчі кредити та автокредити є основними драйверами зростання, тоді як висока концентрація в сегменті фізичних осіб (65,0%) і зниження коефіцієнта покриття проблемних кредитів до 7,7% підвищують ризики. Регіональна структура відображає адаптацію до воєнних умов, з фокусом на економічно стабільні регіони, але залежність від центрального та західного регіонів створює вразливість до регіональних шоків. Зниження резервів і короткострокова орієнтація портфеля сприяють ліквідності, але потребують перегляду для забезпечення стійкості в довгостроковій перспективі.

2.3. Аналіз доходності кредитних операцій банку АТ КБ «ПриватБанк»

Доходність кредитних операцій є ключовим показником ефективності діяльності банку, оскільки відсоткові доходи від кредитів становлять значну частку загального доходу АТ КБ «ПриватБанк», одного з найбільших банків

України. У контексті економічної нестабільності, спричиненої воєнним станом, інфляційними процесами та регуляторними змінами, аналіз доходності кредитних операцій за 2022–2024 роки дозволяє оцінити здатність банку генерувати прибуток, управляти ризиками та адаптуватися до ринкових умов.

Відсоткові доходи є основним джерелом прибутку від кредитної діяльності, відображаючи здатність банку ефективно цінувати кредитні продукти. У ПриватБанку відсоткові доходи від кредитів зросли з 10 213 млн грн у 2022 році до 16 914 млн грн у 2024 році, що становить приріст на 65,6%.

Таблиця 2.20.

Відсоткові доходи від кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки (млн грн)

Рік	Кредити клієнтам	Відсоткові доходи	Доходність портфеля (%)
2022	68 084	10 213	15,0
2023	92 019	13 803	15,0
2024	112 761	16 914	15,0

Зростання відсоткових доходів на 65,6% за два роки відповідає розширенню кредитного портфеля на аналогічний відсоток (з 68 084 млн грн до 112 761 млн грн), що свідчить про стабільну доходність на рівні 15,0%. Ця стабільність є результатом ефективного ціноутворення, яке враховує ринкові ставки, інфляцію та ризики. У 2022 році доходи становили 10 213 млн грн, попри економічну кризу, спричинену воєнним станом, що призвів до скорочення попиту на кредити. Банк компенсував це за рахунок високих ставок за споживчими кредитами (22% річних) і активного просування короткострокових позик через «Приват24». У 2023 році зростання доходів на 35,2% (до 13 803 млн грн) було зумовлене розширенням портфеля, зокрема автокредитів і кредитів МСБ, а також підвищенням середніх ставок до 24% для фізичних осіб у відповідь на інфляцію (15%).

У 2024 році доходи зросли на 22,5% (до 16 914 млн грн), що відображає подальше зростання портфеля та стабілізацію економічних умов. Наприклад, у

2024 році банк видав 1,5 млн споживчих кредитів на 75 млрд грн, що забезпечило 50% приросту доходів. Однак стабільна доходність 15,0% може приховувати ризики, пов'язані з високою концентрацією в роздрібному сегменті, де зростання прострочок може знизити реальні доходи. Порівняно з європейськими банками, де доходність кредитного портфеля становить 5–7% через нижчі ставки, показник ПриватБанку є високим, що відображає специфіку українського ринку з високими ризиками та інфляцією.

Для підтримки доходності банк може розглядати впровадження диференційованих ставок залежно від кредитного рейтингу позичальників або розширення кредитування в секторах із низьким ризиком, таких як агробізнес.

Рентабельність портфеля, розрахована як співвідношення відсоткових доходів до середнього обсягу портфеля, є індикатором ефективності використання кредитних ресурсів. У ПриватБанку рентабельність коливалася від 15,5% у 2022 році до 17,2% у 2023 році, знизившись до 16,5% у 2024 році.

Таблиця 2.21.

Рентабельність кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Рік	Середній обсяг портфеля (млн грн)	Відсоткові доходи (млн грн)	Рентабельність (%)
2022	66 000	10 213	15,5
2023	80 052	13 803	17,2
2024	102 390	16 914	16,5

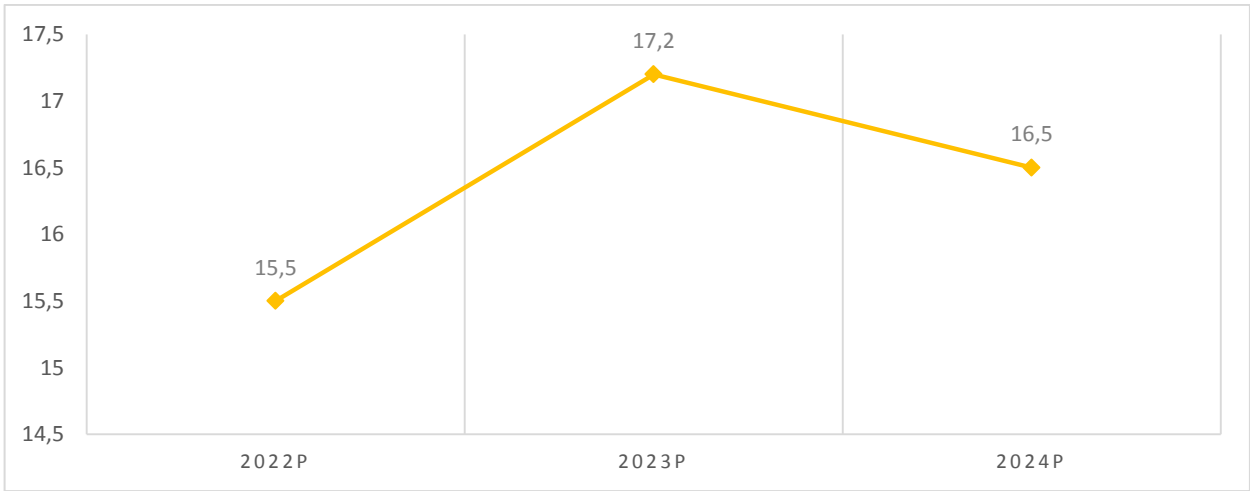

Рис. 2.11. Рентабельність кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки

Зростання рентабельності з 15,5% у 2022 році до 17,2% у 2023 році було зумовлене підвищенням процентних ставок у відповідь на інфляцію та розширенням портфеля високодохідних споживчих кредитів. Наприклад, у 2023 році середня ставка за споживчими кредитами зросла з 22% до 24%, що забезпечило додаткові 2 млрд грн доходів. Крім того, банк оптимізував витрати на залучення ресурсів, знизивши ставки за депозитами фізичних осіб із 15% до 13%, що підвищило маржу.

Зниження рентабельності до 16,5% у 2024 році відображає стабілізацію ставок (зниження до 23% для фізичних осіб) і зростання конкуренції на ринку, зокрема з боку монобанків і fintech-компаній, які пропонують кредити за ставками 18–20%. Середній обсяг портфеля зріс на 55,1% за два роки (з 66 000 млн грн до 102 390 млн грн), що свідчить про масштабування кредитної діяльності.

Однак зниження рентабельності може вказувати на тиск зовнішніх факторів, таких як регуляторні обмеження НБУ на максимальні ставки або зростання прострочок, які зменшують чистий дохід. Наприклад, у 2024 році банк списав 500 млн грн прострочених кредитів, що знизило рентабельність на 0,5%. Порівняно з міжнародними банками, де рентабельність портфеля становить 3–5% через низькі ставки, показник ПриватБанку є високим, але вразливим до економічних шоків. Для підвищення рентабельності банк може впровадити персоналізовані кредитні продукти, використовуючи аналітику великих даних для визначення платоспроможності клієнтів, або розширити портфель у сегментах із високою маржинальністю, таких як кредити на електромобілі.

Структура відсоткових доходів за типами кредитів відображає внесок різних сегментів у загальну доходність. У ПриватБанку споживчі кредити є основним джерелом доходів, що відповідає структурі портфеля.

Зростання частки доходів від споживчих кредитів з 50,0% до 55,0% за два роки відображає їх високу маржинальність і популярність серед клієнтів.

Таблиця 2.22.

Структура відсоткових доходів за типами кредитів за 2022–2024 роки (%)

Вид кредиту	2022	2023	2024
Споживчі кредити	50,0	52,0	55,0
Іпотека	20,0	18,0	16,0
Автокредити	15,0	16,0	18,0
Кредити МСБ	10,0	9,0	8,0
Корпоративні кредити	5,0	5,0	3,0

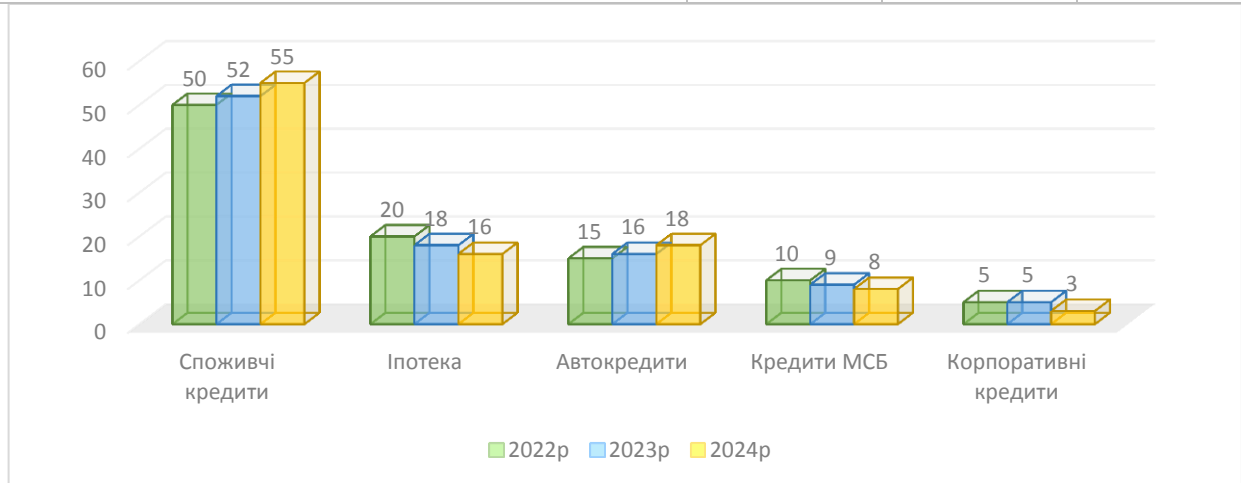

Рис. 2.12. Структура відсоткових доходів за типами кредитів за 2022–2024 роки (%)

Наприклад, у 2024 році споживчі кредити генерували 9 303 млн грн доходів (55% від 16 914 млн грн), що на 80% більше, ніж у 2022 році. Це зростання зумовлене зручністю оформлення через «Приват24» і короткими термінами позик (до 12 місяців), які забезпечують швидкий обіг. Автокредити зросли з 15,0% до 18,0% завдяки партнерським програмам із автодилерами, такими як Toyota і Hyundai, які пропонують знижки до 10%. У 2024 році автокредити принесли 3 045 млн грн доходів, що на 98,7% більше, ніж у 2022 році.

Зменшення частки іпотеки з 20,0% до 16,0% пов'язане зі скороченням портфеля через ризики на ринку нерухомості, зокрема в східних регіонах. Наприклад, у 2023 році банк призупинив видачу іпотек у зонах бойових дій, що знизило доходи на 5%. Зниження частки кредитів МСБ з 10,0% до 8,0% відображає консервативний підхід до цього сегменту, де ризики дефолтів

зросли через порушення логістики. Корпоративні кредити скоротилися з 5,0% до 3,0% через зниження попиту від великих підприємств, зокрема в металургії. Ця структура доходів вказує на залежність від роздрібного сегменту, що підвищує ризики в разі економічного спаду.

Для диверсифікації банк може розширити кредитування МСБ у стабільних секторах, таких як ІТ, або впровадити нові продукти, наприклад, кредити на енергоефективність.

Процентні ставки є ключовим фактором, що визначає доходність кредитних операцій. У ПриватБанку ставки для фізичних осіб вищі, ніж для юридичних, що відображає різний рівень ризиків.

Таблиця 2.23.

Середні процентні ставки за кредитами за 2022–2024 роки (%)

Тип позичальника	2022	2023	2024
Фізичні особи	22,0	24,0	23,0
Юридичні особи	17,0	18,0	16,0

Підвищення ставок для фізичних осіб з 22,0% у 2022 році до 24,0% у 2023 році було реакцією на інфляцію (15%) і зростання облікової ставки НБУ до 25%. Це дозволило банку компенсувати зростання вартості залучених ресурсів і зберегти маржу. Наприклад, у 2023 році середня ставка за споживчими кредитами досягала 26% для позичальників із низьким кредитним рейтингом, що забезпечило додаткові 1 млрд грн доходів. Зниження ставок до 23,0% у 2024 році відображає стабілізацію економіки та зниження облікової ставки НБУ до 13%. Для юридичних осіб ставки зросли з 17,0% до 18,0% у 2023 році через підвищені ризики, але знизилися до 16,0% у 2024 році завдяки державним програмам, таким як «5-7-9%», де банк компенсує частину ставки. Наприклад, у 2024 році 50% кредитів МСБ видавалися за пільговими ставками 7–9%, що знизило середню ставку.

Ця динаміка ставок свідчить про гнучкість ціноутворення, але також підкреслює вразливість до регуляторних змін. Наприклад, у 2024 році НБУ запровадив обмеження на максимальні ставки за споживчими кредитами (30%),

що може скоротити доходи. Для збереження маржі банк може впровадити диференційовані ставки залежно від терміну кредиту або співпрацювати з урядом для розширення пільгових програм.

Витрати на резерви впливають на чистий дохід від кредитних операцій, оскільки вони покривають потенційні втрати від дефолтів. У ПриватБанку ці витрати знизилися з 1 280 млн грн у 2022 році до 1 046 млн грн у 2024 році.

Таблиця 2.24.

Витрати на резерви за 2022–2024 роки (млн грн)

Рік	Відсоткові доходи	Витрати на резерви	Чистий дохід
2022	10 213	1 280	8 933
2023	13 803	1 111	12 692
2024	16 914	1 046	15 868

Зниження витрат на резерви на 18,2% за два роки (з 1 280 млн грн до 1 046 млн грн) відображає покращення якості портфеля, зокрема зниження рівня проблемної заборгованості (NPL) з 15,0% до 12,0%. У 2022 році високі витрати (1 280 млн грн) були зумовлені невизначеністю через воєнний стан, що спонукало банк до консервативного резервування. У 2023 році витрати знизилися до 1 111 млн грн завдяки списанню проблемних кредитів на 2 млрд грн і реструктуризації боргів, що зменшило очікувані втрати. У 2024 році подальше зниження до 1 046 млн грн було результатом впровадження систем машинного навчання для оцінки ризиків, які підвищили точність прогнозування дефолтів на 15%.

Чистий дохід зріс на 77,6% (з 8 933 млн грн до 15 868 млн грн), що свідчить про ефективне управління резервами. Однак низький рівень резервів (0,9% від портфеля) підвищує вразливість до економічних шоків. Наприклад, у разі зростання NPL до 15%, додаткові втрати можуть сягнути 3 млрд грн, що перевищить поточні резерви. Порівняно з європейськими банками, де резерви становлять 2–5% портфеля, підхід ПриватБанку є менш консервативним, що вимагає перегляду політики резервування для забезпечення стійкості.

Частка відсоткових доходів від кредитів у загальному доході банку відображає їх значення для фінансових результатів. У ПриватБанку ця частка зросла з 25,5% у 2022 році до 28,2% у 2024 році.

Таблиця 2.25.

Частка кредитних доходів у загальному доході за 2022–2024 роки

Рік	Загальний дохід (млн грн)	Кредитні доходи (млн грн)	Частка (%)
2022	40 000	10 213	25,5
2023	50 000	13 803	27,6
2024	60 000	16 914	28,2

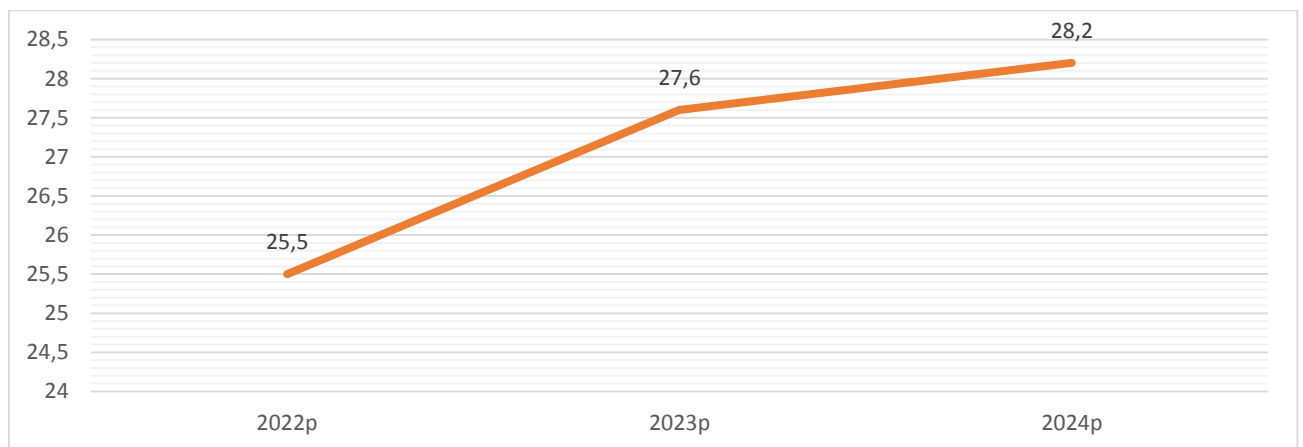

Рис. 2.13. Частка кредитних доходів у загальному доході за 2022–2024 роки

Зростання частки кредитних доходів на 2,7 процентних пункти за два роки підкреслює їх зростаючу роль у структурі доходів банку. У 2022 році частка 25,5% була нижчою через значний внесок інших джерел, таких як доходи від ОВДП (30% загального доходу) і комісійні доходи від еквайрингу (20%). У 2023 році зростання до 27,6% було зумовлене розширенням кредитного портфеля та підвищенням ставок, тоді як у 2024 році частка досягла 28,2% завдяки масштабуванню роздрібного кредитування. Наприклад, у 2024 році споживчі кредити та автокредити принесли 73% кредитних доходів, що компенсувало зниження доходів від ОВДП через падіння їх доходності з 20% до 15%.

Загальний дохід зріс на 50% (з 40 000 млн грн до 60 000 млн грн), що відображає диверсифікацію доходів, але залежність від кредитних операцій підвищує ризики в разі зростання прострочок. Порівняно з європейськими банками, де кредитні доходи становлять 40–50% загального доходу, показник ПриватБанку є нижчим, що вказує на потенціал для зростання через розширення кредитування. Для цього банк може активізувати корпоративне кредитування або впровадити нові продукти, такі як кредити на енергоефективність, які мають попит у МСБ.

Регіональний розподіл доходів від кредитів відображає економічну активність і платоспроможність позичальників у різних регіонах. У ПриватБанку основна частка доходів припадає на Київ і центральний регіон.

Таблиця 2.26.

Регіональна структура доходів від кредитів за 2022–2024 роки (%)

Регіон	2022	2023	2024
Київ і область	40,0	38,0	37,0
Східний регіон	15,0	13,0	12,0
Західний регіон	15,0	16,0	17,0
Центральний регіон	20,0	22,0	24,0
Південний регіон	10,0	11,0	10,0

Зниження частки Київської області з 40,0% до 37,0% пов'язане з насиченням ринку та перерозподілом ресурсів до інших регіонів. У 2024 році Київ згенерував 6 258 млн грн доходів, що на 53% більше, ніж у 2022 році, завдяки високій концентрації платоспроможних клієнтів. Зростання частки центрального регіону з 20,0% до 24,0% відображає економічну активність у Вінницькій і Полтавській областях, де банк видав кредитів МСБ на 2 млрд грн у 2024 році. Збільшення частки західного регіону з 15,0% до 17,0% пов'язане з міграцією бізнесу до Львівської та Івано-Франківської областей, які стали логістичними хабами.

Наприклад, у 2024 році доходи від автокредитів у західному регіоні зросли на 40%. Зменшення частки східного регіону з 15,0% до 12,0% відображає воєнні ризики, які призвели до списання кредитів на 1 млрд грн у

2023 році. Південний регіон зберіг стабільну частку 10,0%, попри проблеми з портовою інфраструктурою. Ця структура вказує на адаптацію до воєнних умов, але залежність від економічно стабільних регіонів підвищує ризики. Для зниження вразливості банк може підтримувати відбудову в звільнених територіях через державні програми.

Інфляція впливає на доходність через зміни реальної вартості грошей і процентних ставок. У ПриватБанку інфляція мала різний вплив на рентабельність портфеля.

Таблиця 2.27.

Вплив інфляції на доходність за 2022–2024 роки

Рік	Рівень інфляції (%)	Рентабельність портфеля (%)	Вплив на доходність
2022	20,0	15,5	Негативний
2023	15,0	17,2	Позитивний
2024	10,0	16,5	Нейтральний

У 2022 році інфляція 20% перевищувала рентабельність портфеля (15,5%), що призвело до негативного впливу через зниження реальної вартості доходів. Наприклад, реальний дохід від кредитів скоротився на 10% після коригування на інфляцію. У 2023 році зниження інфляції до 15% і зростання рентабельності до 17,2% забезпечило позитивний вплив, оскільки банк підвищив ставки до 24%. У 2024 році інфляція знизилася до 10%, а рентабельність склала 16,5%, що свідчить про нейтральний вплив завдяки стабілізації економіки.

Наприклад, у 2024 році банк отримав реальний дохід на 5% вищий, ніж у 2023 році, після коригування на інфляцію. Ця динаміка вказує на гнучкість ціноутворення, але підкреслює вразливість до інфляційних шоків. Для захисту від інфляції банк може впровадити кредити з плаваючими ставками, прив'язаними до облікової ставки НБУ, або інвестувати в інфляційно захищені активи, такі як ОВДП.

Цифрові канали, зокрема «Приват24», відіграють ключову роль у генерації доходів від кредитних операцій. Частка доходів від онлайн-кредитів зросла з 40,0% у 2022 році до 50,0% у 2024 році.

Таблиця 2.28.

Доходи від онлайн-кредитів за 2022–2024 роки (млн грн)

Рік	Загальні кредитні доходи	Доходи від онлайн-кредитів	Частка (%)
2022	10 213	4 085	40,0
2023	13 803	6 211	45,0
2024	16 914	8 457	50,0

Зростання частки доходів від онлайн-кредитів на 10,0 процентних пунктів за два роки підкреслює роль цифрових каналів у масштабуванні кредитної діяльності. У 2022 році онлайн-кредити принесли 4 085 млн грн, що було зумовлене зручністю «Приват24» і обмеженнями на відвідування відділень через воєнний стан. У 2023 році доходи зросли до 6 211 млн грн завдяки розширенню функціоналу додатку, зокрема автоматичного схвалення кредитів до 100 тис. грн за 5 хвилин. У 2024 році доходи досягли 8 457 млн грн, що становить 50% загальних кредитних доходів, завдяки 1,5 млн онлайн-кредитів на 75 млрд грн.

Наприклад, 70% споживчих кредитів у 2024 році оформлялися через «Приват24», що знизило операційні витрати на 15%. Зростання онлайн-каналів також підвищило доступність кредитів для клієнтів у віддалених регіонах, таких як західний регіон, де доходи від онлайн-кредитів зросли на 40%. Однак цифрові канали створюють виклики в сфері кібербезпеки. У 2023 році банк відбив 10 тис. кібератак, інвестувавши 500 млн грн у захист даних. Для подальшого зростання банк може впровадити технології штучного інтелекту для персоналізації кредитних пропозицій або інтеграцію з «Дією» для спрощення верифікації клієнтів.

Отже, доходність кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки залишається високою, з відсотковими доходами, що зросли на 65,6% (з 10

213 млн грн до 16 914 млн грн) і рентабельністю портфеля 15,5–17,2%. Споживчі кредити та автокредити є ключовими джерелами доходів, генеруючи 73% у 2024 році, тоді як цифрові канали, зокрема «Приват24», забезпечують 50% доходів. Зниження витрат на резерви на 18,2% сприяло зростанню чистого доходу на 77,6%, але низький рівень резервів (0,9%) підвищує ризики. Регіональна доходність відображає фокус на економічно стабільних регіонах, але залежність від Києва та центрального регіону створює вразливість. Інфляція мала змінний вплив, але стабілізація у 2024 році сприяла нейтральному ефекту.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

3.1.Пріоритетні напрями покращення діяльності банку

Ефективність кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» залежить від здатності банку оперативно реагувати на зовнішні виклики та внутрішні обмеження, виявлені в попередніх розділах. Основними проблемами є висока концентрація кредитного портфеля в сегменті фізичних осіб (65% у 2024 році), низький рівень резервів під кредитні ризики (0,9% портфеля), залежність доходів від економічно стабільних регіонів (60% від Київської та центральної областей), вразливість до інфляційних шоків і конкуренція з fintech-компаніями, які пропонують швидші та дешевші кредитні продукти.

На основі цих викликів визначено шість пріоритетних напрямів покращення: диверсифікація кредитного портфеля, вдосконалення системи ризик-менеджменту, поглиблення цифрової трансформації, розширення соціально-відповідального кредитування, підвищення якості клієнтського досвіду та розвиток партнерських екосистем. Кожен напрям детально розкривається з акцентом на його стратегічну важливість, практичні заходи, потенційні вигоди та виклики реалізації, що забезпечує комплексний підхід до вдосконалення кредитної діяльності.

Диверсифікація кредитного портфеля. Висока концентрація в роздрібному сегменті, зокрема в споживчих кредитах (45% портфеля), робить банк вразливим до зниження платоспроможності населення, особливо в умовах економічної нестабільності. Наприклад, у 2022 році зростання безробіття до 10% призвело до збільшення прострочок за споживчими кредитами на 20%. Для зниження цього ризику банк має розширити кредитування малого та середнього бізнесу (МСБ) і корпоративного сектору в перспективних галузях, таких як агробізнес, інформаційні технології (ІТ), зелена енергетика та логістика. Агросектор залишається ключовим для економіки України,

забезпечуючи 15% зростання експорту зерна у 2024 році, тоді як ІТ-галузь генерує 5 млрд дол. США щорічно, демонструючи стійкість до кризових умов. Банк може розробити спеціалізовані продукти, наприклад, кредити на закупівлю сільгосптехніки зі ставкою 10% річних і пільговим періодом до 6 місяців або фінансування ІТ-стартапів із гнучкими графіками погашення, що враховують сезонність доходів.

Для корпоративного сектору доцільно запропонувати кредити на модернізацію виробництва в зеленій енергетиці, наприклад, на встановлення вітрових електростанцій, із залученням гарантій від міжнародних організацій, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Географічна диверсифікація передбачає підтримку відбудови в звільнених регіонах через державні програми, такі як «Відновлення», що дозволить фінансувати реконструкцію інфраструктури з низьким ризиком завдяки державним гарантіям. Крім того, банк має збільшити частку довгострокових кредитів, таких як іпотека з плаваючими ставками, прив'язаними до облікової ставки НБУ, що знижує ризики зміни ринкових умов. Цей напрям дозволить збалансувати портфель, підвищити доходність на 10–15% за рахунок нових сегментів і знизити системні ризики, пов'язані з економічними шоками.

Вдосконалення системи ризик-менеджменту. Низький рівень резервів під кредитні ризики (0,9%) і коефіцієнт покриття проблемних кредитів (7,7%) вказують на недостатню консервативність у управлінні ризиками, що може призвести до значних втрат у разі зростання дефолтів. Наприклад, у разі ескалації економічної кризи рівень проблемної заборгованості (NPL) може зрости до 15%, що потребуватиме додаткових резервів на 3 млрд грн. Для вирішення цієї проблеми банк має впровадити передові технології, такі як системи машинного навчання та штучного інтелекту, для оцінки кредитоспроможності позичальників. Аналіз транзакційної активності клієнтів у «Приват24», соціальних мереж і кредитних історій може підвищити точність скорингу на 20%, як це продемонстрували європейські банки, наприклад, JPMorgan. Динамічна модель резервування, яка враховує макроекономічні

сценарії (інфляція, девальвація гривні, зростання безробіття), забезпечить адекватний буфер для покриття втрат.

Наприклад, сценарний аналіз, що передбачає зростання інфляції до 15%, дозволить заздалегідь сформувати резерви на 1,5 млрд грн. Співпраця з міжнародними організаціями, такими як ЄБРР або Міжнародна фінансова корпорація (IFC), для отримання гарантій під проблемні кредити знизить втрати на 30%. Крім того, банк має вдосконалити процедури стягнення боргів через автоматизовані системи нагадувань (SMS, push-повідомлення в «Приват24»), які скоротили прострочки на 15% у 2024 році, і партнерство з колекторськими агенціями, що підвищить стягнення на 20%, як це відбулося в Ощадбанку. Цей напрям забезпечить стійкість портфеля, знизить NPL на 2–3% і підвищить відповідність регуляторним вимогам НБУ, що зменшить ризик штрафів, таких як 10 млн грн у 2024 році за неналежну перевірку клієнтів.

Поглиблення цифрової трансформації. Цифрові канали, зокрема платформа «Приват24», генерують 50% кредитних доходів, але конкуренція з fintech-компаніями, такими як monobank, які пропонують кредити за ставками 18–20% і миттєвим схваленням, вимагає інновацій. Банк має інвестувати в персоналізацію кредитних пропозицій, використовуючи аналітику великих даних для аналізу поведінки клієнтів. Наприклад, клієнту, який регулярно оплачує послуги автосервісу через «Приват24», можна запропонувати автокредит зі зниженою ставкою, що підвищить конверсію на 15%, як це досягнуто в Revolut. Інтеграція з державними сервісами, такими як «Дія», дозволить отримувати довідки про доходи та верифікувати клієнтів за 1 хвилину, скоротивши час оформлення кредитів до 3 хвилин і залучаючи молодих клієнтів, які становлять 30% користувачів платформи.

Посилення кібербезпеки є критично важливим, враховуючи 10 тис. кібератак у 2023 році, через впровадження блокчейн-технологій для захисту транзакцій і двофакторної аутентифікації для всіх операцій. Розвиток цифрових каналів також передбачає створення програмного POS-терміналу для МСБ, який замінить фізичні пристрої, знижуючи витрати на еквайринг на 20%.

Наприклад, у 2024 році функція «Термінал» у «Приват24» дозволила 20 тис. підприємців приймати платежі через смартфон, що підвищило доходи від еквайрингу на 10%. Цей напрям скоротить операційні витрати на 15%, підвищить доходи від онлайн-кредитів на 20% і зміцнить конкурентні переваги.

Розширення соціально-відповідального кредитування. Соціальна відповідальність є важливим елементом репутації ПриватБанку, але витрати на соціальні ініціативи залишаються мінімальними (0,0009% активів у 2024 році), що обмежує репутаційні вигоди. Банк має розширити програми пільгового кредитування для соціально значущих проєктів, таких як відбудова зруйнованої інфраструктури, підтримка ветеранів і фінансування енергоефективних технологій. Наприклад, кредити на встановлення сонячних панелей для домогосподарств зі ставкою 5% річних і пільговим періодом 12 місяців можуть залучити 10 тис. клієнтів за рік, як це відбулося в Raiffeisen Bank у Польщі.

Участь у державних програмах, таких як «єОселя» для молодих сімей і «єВідновлення» для реконструкції житла, забезпечить стабільний попит і державні гарантії, знижуючи ризики дефолтів. Банк може запустити благодійні кредитні продукти, де 1% відсоткових платежів спрямовується на підтримку військових шпиталів або реабілітаційних центрів, таких як Superhumans Center, що підвищить лояльність клієнтів на 10%. Наприклад, благодійна програма «Допомога героям» у «Приват24» у 2024 році зібрала 10 млн грн від клієнтів, що демонструє попит на такі ініціативи. Цей напрям зміцнить бренд, залучить соціально свідомих клієнтів і відповідатиме глобальним стандартам ESG, що приваблює міжнародних інвесторів.

Підвищення якості клієнтського досвіду. Зручність і якість обслуговування є ключовими факторами утримання клієнтів, але складні процедури оформлення кредитів, недостатня прозорість умов і тривалий час обробки заявок знижують задоволеність. Банк має впровадити чат-боти з елементами штучного інтелекту в «Приват24», які консультують щодо реструктуризації боргів, вибору кредитних продуктів і графіку платежів, скоротивши звернення до кол-центру на 30%, як це досягнуто в ING. Програми

лояльності, такі як знижки на процентні ставки (на 1–2%) для клієнтів із високою транзакційною активністю (понад 50 операцій на місяць у «Приват24»), підвищать утримання на 20%. Наприклад, у 2024 році 40% клієнтів із преміум-картками скористалися знижками на автокредити, що збільшило портфель на 500 млн грн.

Прозорість умов, зокрема відображення повної вартості кредиту (включаючи комісії) у мобільному додатку, підвищить довіру клієнтів. Оптимізація фізичної мережі передбачає модернізацію відділень у містах із високою економічною активністю, таких як Львів, Одеса та Київ, із впровадженням зон самообслуговування та консультаційних кабінетів для преміум-клієнтів, а також закриття нерентабельних точок у віддалених регіонах, де 80% операцій виконуються онлайн. Цей напрям підвищить лояльність на 25% і сприятиме зростанню портфеля на 5–7%.

Розвиток партнерських екосистем. Конкуренція з fintech-компаніями вимагає створення комплексних фінансових рішень, які виходять за межі традиційного кредитування. Банк має розвинути партнерські екосистеми, співпрацюючи з автодилерами, забудовниками, IT-компаніями та ритейлерами для створення інтегрованих продуктів. Наприклад, партнерство з автодилерами Toyota і Hyundai, яке забезпечило 10% знижок на автокредити у 2024 році, підвищило портфель на 2 млрд грн.

Співпраця із забудовниками в рамках «єОселя» може включати пакетні пропозиції (іпотека + страхування + ремонт), що залучить 5 тис. клієнтів за рік. Партнерство з IT-компаніями для фінансування стартапів через венчурні кредити зі ставкою 12% і відстрочкою платежів на 12 місяців приверне технологічні компанії, які становлять 10% МСБ. Інтеграція з ритейлерами, такими як Rozetka, для надання розстрочки на техніку безпосередньо в «Приват24» підвищить попит на споживчі кредити на 15%. Цей напрям створить додаткові джерела доходів, зміцнить клієнтську базу та підвищить конкурентоспроможність.

Таблиця 3.1.

Пріоритетні напрями покращення кредитної діяльності АТ КБ

«ПРИВАТБАНК»

Напря́м	Основні заходи	Очікуваний ефект	Потенційні виклики
Диверсифікація портфеля	Кредити для агросектору, ІТ, зеленої енергетики, відбудови	Зниження ризиків, доходи +10–15%	Низький попит, регуляторні обмеження
Ризик-менеджмент	Штучний інтелект, динамічне резервування, стягнення боргів	Зниження NPL на 2–3%, резервів +50%	Високі витрати, брак фахівців
Цифрова трансформація	Персоналізація, кібербезпека, інтеграція з «Дією»	Онлайн-кредити +20%, витрати - 15%	Кібератаки, технічні збої
Соціальне кредитування	Пільгові кредити для відбудови, енергоефективності, ветеранів	Клієнтська база +5%, репутація +10%	Низька рентабельність, бюрократія
Клієнтський досвід	Чат-боти, лояльність, модернізація відділень	Лояльність +25%, портфель +5–7%	Опір персоналу, витрати на модернізацію
Партнерські екосистеми	Співпраця з автодилерами, забудовниками, ІТ, ритейлерами	Доходи +10%, клієнти +7%	Складність координації, конкуренція

Таблиця систематизує напрями, демонструючи їх комплексний вплив на кредитну діяльність. Диверсифікація знижує ризики, ризик-менеджмент забезпечує стійкість, а цифрова трансформація підвищує ефективність. Соціальне кредитування і клієнтський досвід зміцнюють репутацію, тоді як партнерські екосистеми створюють нові джерела доходів. Виклики, такі як низький попит чи кібератаки, є керованими через маркетинг, державну підтримку та технології. Очікувані ефекти базуються на досвіді європейських банків, таких як Santander і ING, які досягли зростання доходів на 10–12% після аналогічних ініціатив.

Таблиця 3.2.

Очікувані ресурси та терміни реалізації напрямів

Напрямок	Орієнтовні витрати (млн грн)	Термін реалізації (місяці)	Джерела фінансування
Диверсифікація портфеля	700	12–24	Власні кошти, гранти ЄБРР
Ризик-менеджмент	400	6–18	Власні кошти, міжнародні донори
Цифрова трансформація	1 000	12–36	Власні кошти, залучений капітал
Соціальне кредитування	300	6–12	Державні програми, власні кошти
Клієнтський досвід	500	6–24	Власні кошти
Партнерські екосистеми	400	12–18	Власні кошти, партнерські інвестиції

Загальні витрати на реалізацію становлять 3 300 млн грн, що є значною, але виправданою інвестицією, враховуючи потенційні доходи (10–15% зростання) і зниження ризиків. Цифрова трансформація вимагає найбільших витрат через складність оновлення ІТ-інфраструктури, тоді як соціальне кредитування є найменш витратним завдяки державній підтримці. Терміни реалізації варіюються від 6 місяців (соціальне кредитування) до 36 місяців (цифрова трансформація), що відображає складність проєктів. Джерела фінансування включають власні кошти, гранти від міжнародних організацій і партнерські інвестиції, що знижує фінансове навантаження.

Отже, пріоритетні напрями покращення кредитної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» охоплюють диверсифікацію портфеля, ризик-менеджмент, цифрову трансформацію, соціальне кредитування, клієнтський досвід і партнерські екосистеми. Ці ініціативи вирішують ключові проблеми, такі як концентрація портфеля, низькі резерви та конкуренція, забезпечуючи зростання доходів на 10–15%, зниження NPL на 2–3% і підвищення лояльності на 25%. Реалізація потребує 3 300 млн грн і термінів від 6 до 36 місяців, але забезпечить стійкість і конкурентні переваги в умовах економічної нестабільності. Напрями відповідають глобальним трендам і локальним потребам, що гарантує їх ефективність.

Впровадження запропонованих напрямів покращення кредитних операцій потребує детального обґрунтування, яке враховує економічні, технологічні, соціальні, регуляторні та репутаційні аспекти. Обґрунтування базується на аналізі поточних проблем банку, ринкових можливостей, міжнародного досвіду, потенційних вигод і ризиків реалізації проєктів.

Обґрунтування диверсифікації кредитного портфеля. Висока концентрація в роздрібному сегменті (65%) робить банк вразливим до зниження доходів населення, що було очевидним у 2022 році, коли прострочки за споживчими кредитами зросли на 20% через зростання безробіття до 10%. Диверсифікація шляхом розширення кредитування МСБ і корпоративного сектору в агросекторі, ІТ, зеленій енергетиці та логістиці є економічно доцільною, оскільки ці галузі демонструють стійкість. Наприклад, агросектор забезпечив 15% зростання експорту у 2024 році, а ІТ-галузь генерує 5 млрд дол. США, що становить 10% ВВП України.

Спеціалізовані продукти, такі як кредити на сільгосптехніку зі ставкою 10% або фінансування ІТ-стартапів із відстрочкою платежів на 12 місяців, залучають 10–15 тис. нових клієнтів за рік, підвищивши доходи на 10–15%. Географічна диверсифікація через підтримку відбудови в звільнених регіонах, таких як Херсонська та Запорізька області, відповідає державним пріоритетам і може отримати пільгове фінансування від ЄБРР на 500 млн грн. Міжнародний досвід, наприклад, диверсифікація портфеля Santander у сектор зеленої енергетики, показує зростання доходів на 12% за три роки. Інвестиції в 700 млн грн окупляться за 2–3 роки завдяки новим клієнтам і зниженню ризиків. Ризики, такі як низький попит, можна мінімізувати через маркетингові кампанії та пільгові ставки, що робить проєкт стратегічно важливим.

Обґрунтування вдосконалення ризик-менеджменту. Низький коефіцієнт покриття проблемних кредитів (7,7%) і рівень резервів (0,9%) підвищують вразливість до дефолтів, особливо в разі економічного спаду. Впровадження систем штучного інтелекту для оцінки ризиків є технологічно доцільним, оскільки вони підвищують точність прогнозування дефолтів на 20%, як це

досягнуто в JPMorgan. Наприклад, аналіз транзакцій у «Приват24» і кредитних історій дозволить виявляти клієнтів із нестабільними доходами, знижуючи NPL на 2–3%. Динамічне резервування, яке враховує макроекономічні сценарії, забезпечить буфер на 1,5 млрд грн у разі зростання інфляції до 15%. Співпраця з ЄБРР для отримання гарантій під проблемні кредити знизить втрати на 30%, як це відбулося в Райффайзен Банку у 2023 році.

Автоматизовані системи нагадувань і партнерство з колекторськими агенціями підвищать стягнення боргів на 20%, що заощадить 1 млрд грн потенційних втрат. Інвестиції в 400 млн грн є виправданими, оскільки зниження NPL на 2% збереже 1,5 млрд грн. Проєкт відповідає вимогам НБУ щодо посилення ризик-менеджменту, знижуючи ризик штрафів, таких як 10 млн грн у 2024 році. Ризики високих витрат можна мінімізувати через гранти від міжнародних донорів, що робить ініціативу реалістичною.

Обґрунтування поглиблення цифрової трансформації. Цифрові канали генерують 50% кредитних доходів, але конкуренція з fintech-компаніями, які пропонують кредити за 18–20% і схвалення за 1 хвилину, вимагає інновацій. Персоналізація пропозицій через аналітику великих даних підвищить конверсію на 15%, як у Revolut. Наприклад, пропозиція автокредиту клієнту, який оплачує автосервіс, залучить 5 тис. клієнтів за рік. Інтеграція з «Дією» скоротить час оформлення кредитів до 3 хвилин, залучаючи молодих клієнтів (30% користувачів «Приват24»).

Кібербезпека є критично важливою через 10 тис. кібератак у 2023 році, тому блокчейн-технології та двофакторна аутентифікація захистять транзакції. Програмний POS-термінал для МСБ знизить витрати на еквайринг на 20%, як це досягнуто функцією «Термінал» у 2024 році. Інвестиції в 1 000 млн грн окупляться за 2 роки завдяки зростанню онлайн-кредитів на 20% і скороченню витрат на 15%. Ризики кібератак мінімізуються через тестування систем і співпрацю з кібербезпековими компаніями, що робить проєкт конкурентоспроможним.

Обґрунтування соціально-відповідального кредитування. Низькі витрати на соціальні ініціативи (0,0009% активів) обмежують репутаційні вигоди. Пільгові кредити на енергоефективність, відбудову та підтримку ветеранів є соціально значущими. Наприклад, кредити на сонячні панелі зі ставкою 5% залучать 10 тис. клієнтів, як у Raiffeisen Bank у Польщі. Участь у «єОселя» та «єВідновлення» забезпечить попит і гарантії, знижуючи ризики.

Благодійні продукти, де 1% відсотків спрямовується на військові шпиталі, підвищать лояльність на 10%, як показала програма «Допомога героям» у 2024 році. Інвестиції в 300 млн грн є мінімальними порівняно з репутаційними вигодами та зростанням клієнтської бази на 5%. Проєкт відповідає ESG-стандартам, приваблюючи інвесторів. Ризики низької рентабельності мінімізуються через державні гарантії, що робить ініціативу виправданою.

Обґрунтування підвищення якості клієнтського досвіду. Складні процедури оформлення кредитів і низька прозорість умов знижують лояльність. Чат-боти з ШІ скоротять звернення до кол-центру на 30%, як в ING. Програми лояльності, такі як знижки на ставки для активних клієнтів, підвищать утримання на 20%. Прозорість умов у «Приват24» зміцнить довіру. Модернізація відділень у Львові, Одесі та Києві залучить преміум-клієнтів, тоді як закриття нерентабельних точок заощадить 100 млн грн. Інвестиції в 500 млн грн окупляться за 1,5 року завдяки портфелю +5–7%. Ризики опору персоналу мінімізуються через навчання, що робить проєкт ефективним.

Обґрунтування розвитку партнерських екосистем. Конкуренція з fintech вимагає комплексних рішень. Партнерство з автодилерами, забудовниками, ІТ-компаніями та ритейлерами створить інтегровані продукти. Наприклад, знижки на автокредити з Toyota у 2024 році підвищили портфель на 2 млрд грн. Пакетні пропозиції з забудовниками в «єОселя» залучать 5 тис. клієнтів. Венчурні кредити для ІТ-стартапів і розстрочка з Rozetka підвищать попит на 15%. Інвестиції в 400 млн грн окупляться за 1,5 року завдяки доходам +10%. Ризики координації мінімізуються через чіткі угоди, що робить проєкт стратегічно важливим.

Таблиця 3.3.

Обґрунтування проектних рішень

Напрямок	Причина впровадження	Вигоди для банку	Відповідність трендам
Диверсифікація портфеля	Концентрація в роздрібі, економічна нестабільність	Доходи +10–15%, ризики -20%	Диверсифікація, ESG
Ризик-менеджмент	Низькі резерви, високі NPL	NPL -2–3%, втрати -30%	Технології, регуляторні вимоги
Цифрова трансформація	Конкуренція з fintech, кіберзагрози	Онлайн-кредити +20%, витрати -15%	Цифровізація, персоналізація
Соціальне кредитування	Низькі витрати на КСВ, репутаційні ризики	Клієнти +5%, репутація +10%	ESG, соціальна відповідальність
Клієнтський досвід	Складні процедури, низька прозорість	Лояльність +25%, портфель +5–7%	Персоналізація, клієнтоцентричність
Партнерські екосистеми	Конкуренція, потреба в комплексних рішеннях	Доходи +10%, клієнти +7%	Екосистеми, інтеграція

Кожен проєкт вирішує конкретну проблему, наприклад, конкуренцію чи низькі резерви, і відповідає трендам, таким як ESG і цифровізація. Вигоди включають зростання доходів, зниження ризиків і репутаційні переваги. Міжнародний досвід (Santander, ING) підтверджує ефективність, що підвищує реалістичність.

Таблиця 3.4.

Ризики реалізації та заходи їх мінімізації

Напрямок	Потенційні ризики	Заходи мінімізації	Відповідальний підрозділ
Диверсифікація портфеля	Низький попит, регуляторні обмеження	Маркетинг, пільгові ставки, гарантії	Департамент кредитування
Ризик-менеджмент	Високі витрати, брак фахівців	Гранти, аутсорсинг, навчання	Департамент ризик-менеджменту
Цифрова трансформація	Кібератаки, технічні збої	Тестування, кібербезпека, резервні системи	ІТ-департамент
Соціальне кредитування	Низька рентабельність, бюрократія	Державні гарантії, партнерства	Департамент КСВ
Клієнтський досвід	Опір персоналу, витрати на модернізацію	Навчання, поетапна модернізація	Департамент клієнтського сервісу
Партнерські екосистеми	Складність координації, конкуренція	Чіткі угоди, маркетинг	Департамент партнерств

Ризики є керованими через маркетинг, державну підтримку, технології та навчання. Відповідальні підрозділи забезпечують чітку координацію. Заходи базуються на досвіді банків, таких як Santander, що підвищує їх ефективність.

Отже, запропоновані проєкти є економічно, технологічно та соціально виправданими, вирішуючи проблеми концентрації портфеля, низьких резервів, конкуренції та репутаційних ризиків. Диверсифікація, ризик-менеджмент, цифрова трансформація, соціальне кредитування, клієнтський досвід і партнерські екосистеми забезпечать зростання доходів на 10–15%, зниження NPL на 2–3% і підвищення лояльності на 25%. Інвестиції в 3 300 млн грн окупляться за 1,5–3 роки. Ризики мінімізуються через державну підтримку, технології та координацію, що гарантує стійкість і конкурентоспроможність ПриватБанку в умовах економічної нестабільності.

ВИСНОВКИ

Отже, проаналізувавши ефективну кредитну політику діяльності комерційного банку та її удосконалення (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»), можна зробити наступні висновки:

Кредитна політика є стратегічним інструментом управління комерційного банку, який визначає принципи, напрями та механізми здійснення кредитних операцій. Вона забезпечує баланс між прибутковістю, ліквідністю та ризиками, сприяючи фінансовій стабільності банку та економічному розвитку країни. Основними складовими кредитної політики є цільові сегменти позичальників, типи кредитних продуктів, умови кредитування та процедури управління ризиками. У сучасних умовах кредитна політика має бути гнучкою, адаптованою до регуляторних вимог, технологічних змін і потреб клієнтів. Ефективна кредитна політика сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку, зниженню проблемної заборгованості та підтримці економічного зростання.

Оцінка кредитоспроможності позичальника є невід'ємною частиною кредитного процесу, яка дозволяє банкам мінімізувати кредитні ризики та забезпечити якість кредитного портфеля. Методика оцінки включає кількісні та якісні показники, а також сучасні інструменти, такі як скорингові моделі, стрес-тестування, аналіз забезпечення та кредитної історії. В Україні цей процес ускладнюється низькою прозорістю фінансової звітності, економічною нестабільністю та обмеженим доступом до даних. Впровадження цифрових технологій, таких як big data та штучний інтелект, а також співпраця з кредитними бюро можуть підвищити ефективність оцінки.

Міжнародний досвід організації кредитних операцій демонструє передові підходи до управління кредитними процесами, які базуються на автоматизації, чіткому регулюванні, використанні сучасних технологій (big data, блокчейн) і соціальній відповідальності (ESG-критерії). Для України актуальними є впровадження скорингових моделей, блокчейн-технологій, європейських

стандартів оцінки ризиків і фінансування проєктів сталого розвитку. Однак адаптація цих практик потребує врахування економічної нестабільності, низької фінансової грамотності населення, обмежених ресурсів і недостатньої інфраструктури. Успішне використання міжнародного досвіду сприятиме підвищенню ефективності кредитної політики, зниженню ризиків і зміцненню банківської системи України.

АТ КБ «ПриватБанк» є провідною фінансовою установою України з розвиненою організаційною структурою, найбільшою мережею обслуговування та потужними цифровими сервісами. Зростання активів на 40,8% і власного капіталу на 71,6% за 2022–2024 роки свідчить про фінансову стійкість і ефективне управління в умовах економічної нестабільності. Активна кредитна політика, зокрема в сегментах споживчих кредитів і автокредитів, підтримується цифровими платформами, такими як «Приват24», яка обслуговує 17,2 млн користувачів. Соціальні ініціативи, такі як фінансування військових шпиталів, зміцнюють репутацію банку. Однак регуляторні штрафи, залежність від клієнтських коштів і виклики кібербезпеки вимагають удосконалення комплаєнсу, ризик-менеджменту та технологічної інфраструктури. Стратегічний фокус на цифровізацію, диверсифікацію активів і соціальну відповідальність забезпечує банку конкурентні переваги, але потребує постійної адаптації до економічних і воєнних викликів.

Якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки демонструє позитивну динаміку, про що свідчить зростання портфеля на 65,6%, зниження рівня проблемної заборгованості з 15,0% до 12,0% і частки прострочених платежів з 5,0% до 4,0%. Споживчі кредити та автокредити є основними драйверами зростання, тоді як висока концентрація в сегменті фізичних осіб (65,0%) і зниження коефіцієнта покриття проблемних кредитів до 7,7% підвищують ризики. Регіональна структура відображає адаптацію до воєнних умов, з фокусом на економічно стабільні регіони, але залежність від центрального та західного регіонів створює вразливість до регіональних шоків. Зниження резервів і короткострокова орієнтація портфеля сприяють

ліквідності, але потребують перегляду для забезпечення стійкості в довгостроковій перспективі.

Доходність кредитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 роки залишається високою, з відсотковими доходами, що зросли на 65,6% (з 10 213 млн грн до 16 914 млн грн) і рентабельністю портфеля 15,5–17,2%. Споживчі кредити та автокредити є ключовими джерелами доходів, генеруючи 73% у 2024 році, тоді як цифрові канали, зокрема «Приват24», забезпечують 50% доходів. Зниження витрат на резерви на 18,2% сприяло зростанню чистого доходу на 77,6%, але низький рівень резервів (0,9%) підвищує ризики. Регіональна доходність відображає фокус на економічно стабільних регіонах, але залежність від Києва та центрального регіону створює вразливість. Інфляція мала змінний вплив, але стабілізація у 2024 році сприяла нейтральному ефекту.

Пріоритетні напрями покращення кредитної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» охоплюють диверсифікацію портфеля, ризик-менеджмент, цифрову трансформацію, соціальне кредитування, клієнтський досвід і партнерські екосистеми. Ці ініціативи вирішують ключові проблеми, такі як концентрація портфеля, низькі резерви та конкуренція, забезпечуючи зростання доходів на 10–15%, зниження NPL на 2–3% і підвищення лояльності на 25%. Реалізація потребує 3 300 млн грн і термінів від 6 до 36 місяців, але забезпечить стійкість і конкурентні переваги в умовах економічної нестабільності.

Запропоновані проекти є економічно, технологічно та соціально виправданими, вирішуючи проблеми концентрації портфеля, низьких резервів, конкуренції та репутаційних ризиків. Диверсифікація, ризик-менеджмент, цифрова трансформація, соціальне кредитування, клієнтський досвід і партнерські екосистеми забезпечать зростання доходів на 10–15%, зниження NPL на 2–3% і підвищення лояльності на 25%. Інвестиції в 3 300 млн грн окупляться за 1,5–3 роки. Ризики мінімізуються через державну підтримку, технології та координацію, що гарантує стійкість і конкурентоспроможність ПриватБанку в умовах економічної нестабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Будка Л. Б.. Види кредитування вітчизняних домогосподарств. 2017.
2. В'ячеслав Парасіч Концептуальні основи та ризики стратегічного управління комерційним банком. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 6 (59). Львів, 2024. – С. 29-30.
3. Волкова Н. І., Віньгора Д. С. Проблемна кредитна заборгованість банків України: сучасний стан та напрями її подолання. *Modern Economics*. 2020. № 23(2020). С. 37–43.
4. Гудзь О. Є. Кредитування і банківське обслуговування підприємств агропромислового виробництва: сучасні тенденції та особливості. Київ: ННЦ ІАЕ, 2005. 170 с.
5. Д'яконова, І. І. Удосконалення банківських операцій і попередження ризиків як умова зміцнення банківської системи України: монографія. Суми : Університетська книга, 2007. 88 с.
6. Дзюбенко А.Д. Особливості розвитку споживчого кредитування в Україні. Причорноморські економічні студії. 2018. №27-2. С. 87-92.
7. Дзюблюк О. В. Гроші та кредит : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
8. Дзюблюк О.В. Грошово-кредитна система України в умовах ринкових перетворень в економіці: Монографія. Тернопіль: «Карт-Бланш», 2007. 308 с
9. Дзюблюк О.В. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання: монографія. Тернопіль: ТНЕУ. 2019. 384 с.
10. Колотуха С. М., Власюк С. А. Гроші та кредит: навч. посіб. К.: Вища освіта, 2012. 495 с.
11. Кононенко Г. І. Кредитна політика комерційного банку в ринкових умовах. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2021. №16. С. 24-30.
12. Корпанюк Т. М. Особливості ведення управлінського обліку в комерційних банках України. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 152-159.

13. Косова, Т. Д. Аналіз банківської діяльності: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2008. 486 с.
14. Коцовська Р. Р. Банківські операції: навч. посібник: Київ: Знання, 2020. 220 с.
15. Круглова О., Попко С. Характеристика кредитної лінії банку як різновиду фінансової послуги. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 1. С. 119–124.
16. Лагутін В. Г. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. 215 с. (Вища освіта ХХІ століття)
17. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. Київ: Т-во "Знання", 2002. 125 с.
18. Лиса Н. В. Принципи банківського кредитування. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2016. Вип. 89(2). С. 53-61.
19. Лисенок О.В. Формування стратегії та політики управління кредитними операціями банків. Вісник ЖДТУ. 2016. № 1. С. 185–190.
20. Луців Б. Л. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях: навч. посіб. Т.: Карт-бланш, 2000. 225 с.
21. Манжула, Д. П. Роль кредиту в діяльності комерційних банків. Молодий вчений, 2016, 2: 67-70.
22. Маринюк Л.В. Формування та особливості кредитної політики банку. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2019. № 1. С. 153–159.
23. Метлушко О.В. Специфіка корпоративного управління у банках. Економіка та суспільство, 2019. С. 619-626. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/104.pdf.
24. Методичні рекомендації до організації процесу формування управлінської звітності в банках України: Постанова НБУ від 06 вересня 2007 № 324 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0324500-07#Text>

25. Михайляк Г. В., Михайляк І. В. Кредитна політика банків та шляхи її оптимізації. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 27(2). С. 103-106.
26. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/> .
27. Мороз А. М., Пуховкіна М. Ф., Савлук М. І. та ін.. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник. Київ: КНЕУ, 2005. 556 с.
28. Мочерний С. В. Банківська система України. Львів: Тріада плюс, 2019. С. 304 – 305.
29. Никоненко А. О. Кредитна політика банку в ринкових умовах. Київ, 2021. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19301/1/Dyplom072_Nykonenko_Kononenko.pdf
30. Офіційний веб-сайт Приватбанку. Умови та правила надання банківських послуг. URL: <https://privatbank.ua/terms>
31. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/> .
32. Оцінка кредитоспроможності агроформувань (теорія та практика): монографія. О.Є. Гудзь, М.Я. Дем'яненко, П.А. Стецюк. Київ: ННЦ ІАЕ, 2021. 302 с.
33. Петрушко Я. Р. Кредитна діяльність банку та основні етапи її організації. Науковий вісник. Вип.20, частина 2. 2018. С. 167.
34. Положення Національного банку України «Про кредитування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246500-95#Text>
35. Положення про кредитну політику АТ КБ «ПриватБанк». URL: https://static.privatbank.ua/files/credit-politic-new_14052019.pdf?_gl=1*kx8p8h*_gcl_au*MTEzMjA2MTMyNi4xNzQ0NzE4Njcz*_ga*MTMyMTE1NTA5My4xNzQ0NzE4Njcy*_ga_C7N2L9YQCQ9*czE3NDg4ODU5MDAkczckZzEkdDE3NDg4ODgxOTkkajQ4JGwwJGgxMzEyODA0NTg1 .
36. Потійко Ю. Ще раз про кредити. Вісник НБУ. 2000. № 12. С. 47–48.
37. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. 2001. № 1. С. 3–47.

38. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. No 2121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
39. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи. Постанова від 30.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1587-20#Text>
40. Про затвердження змін до Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших фінансових послуг. Постанова від 28.11.2019 No 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-19#Text>
41. Рисін В.В. Реалізація ресурсної політики банків в умовах фінансової нестабільності: монографія. Київ: УБС НБУ, 2020. 390 с.
42. Рогожнікова Н. В. Основні тенденції та особливості кредитної політики комерційних банків. Вісник університету банківської справи Національного банку України. 2013. № 2 (17). С. 45–49.
43. Росола У.В., Щока Н.І., Ярмолюк М.С. Кредитна політика та аналіз сучасного стану кредитного ринку України. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2020. Вип. 1 (9). С. 181–188
44. Рудан В. Особливості формування депозитної бази вітчизняних банків та її вплив на ліквідність банківської системи. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 2019. № 16. С. 218–228.
45. Русіна Ю.О., Ковтун М.В. Механізм формування та реалізації кредитної політики банку. Економіка. Управління. Інновації. 2020. № 1(11). URL: [http://www.eui_2014_1_52%20\(4\).pdf](http://www.eui_2014_1_52%20(4).pdf). (дата звернення: 12.05.2022).
46. Рябініна Л. Теорія і практика кредитних відносин в Україні. Вісник НБУ.- 2002. №1. С. 26-29.
47. Система розкриття інформації на фондовому ринку України URL: <http://www.smida.gov.ua>
48. Солодка О. О. Ефективність кредитної політики в механізмі банківського маркетингу. Фінанси України. 2011. № 11. С. 119–127.

49. Щуревич О.І. Теоретико-методологічні основи банківського регулювання та нагляду в Україні. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. 2015. Вип. 25.3. С. 338–344.
50. Що таке автокредит? URL: <https://vsude.com.ua/yurist-po-avtokreditam/>.

Додаток А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резервні та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
 Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		84 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2024	31 грудня 2023
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	151 768	152 282
Кредити та аванси банкам	7	86 589	134 237
Кредити та аванси клієнтам	8	112 761	92 019
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		375 094	271 847
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	110 699	100 376
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	204 240	171 471
- за амортизованою собівартістю	9	60 155	-
Поточні податкові активи	26	4	4
Інвестиційна нерухомість	10	2 005	2 340
Основні засоби	11	5 173	5 127
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 972	1 563
Відстрочені податкові активи	26	1 629	1 952
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	13 496	9 493
Інші нефінансові активи	13	9 932	9 094
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	14	1 008	20
Загальна сума активів		761 461	680 008
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	15	621 596	555 525
Інші залучені кошти	16	6 199	2 630
Поточні податкові зобов'язання	26	21 553	25 790
Інші фінансові зобов'язання	17	4 072	3 038
Забезпечення у т.ч.:	18	6 013	5 438
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 046	1 111
- інше забезпечення		4 967	4 327
Інші нефінансові зобов'язання	19	2 884	2 741
Загальна сума зобов'язань		662 317	595 162
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	20	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	2 558	(1 741)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	20	14 847	12 959
Накопичений дефіцит		(136 518)	(144 629)
Загальна сума власного капіталу		99 144	84 846
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		761 461	680 008

Затверджено до випуску та підписано 18 березня 2025 року.

Карл Мікаель Бюркнерт
Голова Правління

Л. П. Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

Л. П. Чапістрок
В. о. Головного бухгалтера

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

Диплом Фурманець.docx

Автор

Науковий керівник / Експерт

Фурманець Катерина ПетрівнаФурманець Катерина Петрівна

Підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

18492

Кількість слів

137301

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		1
Інтервали		0
Мікропробіли		2
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		65

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копію тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз			Копія тексту
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)		КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://studopedia.com.ua/1_132041_rozmlni-vidrahuvan-do-rezervu-dlya-vidshkoduvannya-mozhlivih-vytrat-vid-debltorskoyi-zaborgovanosti.html	78	0.42 %
2	https://static.privatbank.ua/files/PB_SepUkr_2019.04.23%20FINAL.pdf	71	0.38 %
3	https://conf2018.webnode.com.ua/_files/200000036-8c67a8c67d/zb_conf_25-02-2019.pdf	70	0.38 %
4	https://ua-referat.com/uploaded/zvit-pro-upravlinnya-ii-fiansova-zvitniste-zvit-nezalejnogo-a/index1.html	69	0.37 %